

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 32

Utgitt 2 september

1939

Rundskrivelse fra Sosialdepartementet.

30 juni.

Som meddelt i rundskrivelse av 27 mars 1934 og 10 februar 1937 er i henhold til § 4 i lov om helseråd m. v. av 16 mai 1860, jfr. lov nr. 15 av 6 juni 1930, ved kgl. res. av 2 februar 1934 gitt forskrifter om oppvask av servise (kopper og annet spisestell) i herberger, losjhus, pensjonater, hoteller og forsamlingslokaler hvor der foregår servering.

Forskriftene er satt opp på vedlagte plakat, trykt på begge målføre. Plakaten skal innrammes under glass for ikke å bli ødelagt ved å henge i rom med meget damp.

Like med koking regnes, at serviset etter at det er vasket bringes i dampsteriliseringssapparat, der temperaturen er 100°, som godkjennes av helserådet.

Med godkjent oppvaskmaskin menes en som helserådet godkjenner. Er helserådet i tvil, kan det rådføre seg med medisinaldirektøren. På helserådets avgjørelse kan det etter sunnhetslovens § 7 ankes til departementet.

Ved kgl. res. av 4 mars 1938 er Sosialdepartementet be- myndiget til å gjøre forskriftene gjeldende også for andre be- drifter, lokaler, anstalter, institusjoner eller skip.

I henhold hertil er etter rådførsel med Handelsdeparte- mentet bestemt, at forskriftene skal gjelde for alle passasjer- skip, både i innenriks- og utenriksfart, hvis det foregår serve- ring til passasjerene ombord, og at tilsynet med at forskriftene overholdes skal utføres av skipskontrollens besiktelsesmenn og helserådene på skipenes hjemsted.

Forskriftene er også gjort gjeldende for stuertskolene i Oslo, Tønsberg, Sandefjord, Kristiansand (S.) og Bergen.

Etter forslag fra medisinaldirektøren bestemmer departe- mentet herved, at forskriftene — senest fra 1 juli 1940 — skal være gjennomført ved følgende anstalter m. v. uten hen- syn til om de eies eller drives av staten, kommuner eller pri- vate, såfremt der foregår servering:

Alle slags anstalter, som tar mot syke, hva enten det gjelder kurmessig behandling eller ikke, herunder også tuber- kulosehjem, hjem for tuberkulosestruede barn, sinnssykeasyler og pleiehjem for sinnssyke.

30 juni. Vanføreanstalter og epileptikerhjem.
 Kuranstalter for alkoholikere.
 Kvinneklionikker og fødehjem.
 Rekonvalesenthjem, hvilehjem og hjem for nervøse.
 Gamlehjem, pleiehjem og liknende.
 Barnehjem, barneherberger, daghjem og andre anstalter for barn.

Alle slags internatskoler, skoleinternater og skolehjem.

Alle slags husholdnings- og stuertskoler.

Foruten som tidligere bestemt for hoteller, andre herberger og bevertninger (herunder spisevogner) også for skolebe-
 spisningen, og så vidt mulig for annen bespisning f. eks. av arbeidsløse.

Bedrifter som serverer mat i hjem, selskapslokaler m. v. og selv holder servise.

Som nevnt i tidligere rundskrivelse må helserådene ved sine ordførere eller tilsynsmenn påse, at plakaten henges opp som påbudt og så vidt mulig føre tilsyn med at forskriftene etterkommes. Tilsynet utføres i forbindelse med andre offentlige reiser uten øket utgift for staten, og uten øket kostgodtgjørelse for kommunene eller fylkeskommunene med mindre de samtykker i å bære sådan utgift.

Alle kommuner, helseråd og innehavere av anstalter m. v., som forskriftene er gjort gjeldende for, bes underrettet om foranstående og sendt plakaten. Statens anstalter vil bli underrettet ved Sentraladministrasjonen.

12 aug. **Rundskrivelse fra Finansdepartementet.**

I anledning av den mellom Norge og Spania under 26 juli d. å. inngåtte betalingsavtale og med hjemmel i lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2 har Finansdepartementet truffet følgende

Bestemmelser om betaling av spanske varer som innføres til Norge m. v.

§ 1. Betaling for spanske varer, som innføres til Norge, skal utelukkende skje i engelske pund sterling til Norges Bank, som krediterer Comité de Moneda Extranjera for beløpene.

Hvis det ikke er avtalt en bestemt lengere betalingsfrist, som anføres i innførselsdeklarasjonen og som på forlangende kan legitimeres overfor Norges Bank, skal betaling erlegges senest 4 måneder fra varens tollekspedisjon (fortolling eller angivelse til tollopplag), dog således at hvis varen ikke er endelig solgt her til landet ved tollekspedisjonen (kommisjons-, konsignasjonsvarer o. l.), skal betaling skje innen 4 måneder etter det endelige salg, medmindre avtale om annen

bestemt betalingsfrist kan legitimeres overfor Norges Bank, 12 aug. Hvis betaling ikke skjer ved forfall, eventuelt innen utgangen av den nevnte 4-måneders frist, kan Norges Bank pålegge skyldneren å foreta innbetaling uten opphold. I tilfelle hvor den avtalte kredittid i vesentlig grad synes å gå ut over hva en normalt forretningsmessig kredittgiving skulle medføre, kan Norges Bank, hvis skyldneren innen en satt frist ikke gir en tilfredsstillende redegjørelse, med samtykke av den av Finansdepartementet nedsatte Clearingnemnd gi pålegg om innbetaling innen en passende frist, uten omsyn til at den avtalte forfallstid ikke er inntruffet.

Har et norsk firma forpliktet seg til å betale i en annen myntsort enn engelske pund sterling, skal det innbetales et beløp i engelske pund sterling som motsvarer den skyldige sum etter sist kjente Londonkurs. Lyder forpliktelsen på pesetas, skal dog omregningen skje etter den offisielle kurs som er fastsatt av Comité de Moneda Extranjera.

Med spanske varer forstås varer som enten er produsert i Spania (derunder Balearene, Kanariøyene, samt de spanske byer og områder i Nord-Afrika) eller som der har gjennomgått en vesentlig omforming eller bearbeidelse. Transittvarer omfattes ikke av disse bestemmelser.

Enhver som innfører varer fra Spania, enten direkte eller gjennom et annet land, har plikt til å gi tollvesenet, postverket og Norges Bank de opplysninger som disse finner nødvendige.

§ 2. Betaling av frakter som skyldes for direkte transport av spanske varer til Norge, skal skje på den i § 1 foreskrevne måte. Likeledes skal returbonus som vedkommer clearingpliktige fraktkeløp, avregnes over clearingen.

Er en vare kjøpt fob. og transporteres til Norge i et norsk skip, kan kjøperen dog betale frakten direkte til rederen.

På den i § 1 foreskrevne måte betales alle utgifter som norske skip har å erlegge i spanske havner for sin proviantering. Dette gjelder også los- og havneavgifter og alle liknende avgifter, hvis disse står i samband med den spansk-norske vareutveksling.

§ 3. Omkostninger og provisjoner, som skriver seg fra salg av norske varer i Spania og fra salg av spanske varer i Norge, skal enten avregnes over clearingen eller fratrekkes de summer som innbetales til de respektive clearinginstitusjoner av de to lands importører.

De to lands clearinginstitusjoner har rett til å undersøke og kontrollere arten og anvendelsen av disse beløp og om de virkelig utgjør motverdien av de nevnte omkostninger og provisjoner.

12 aug. § 4. Private avtaler om vareutveksling eller annen oppgjørsmåte utenom de alminnelige bestemmelser i avtalen av 26 juli 1939 kan kun skje med samtykke av de to lands clearingmyndigheter.

§ 5. Betaling til Spania som ikke skal skje på den i § 1 første ledd omhandlede måte, skal på forhånd meldes til Norges Bank, for at banken kan føre den nødvendige kontroll.

§ 6. Disse bestemmelser trer i kraft straks og får anvendelse på betaling av alle spanske varer, uansett når de er innført. Samtidig oppheves de hittil gjeldende bestemmelser av 18 juni 1936 med endring av 26 januar 1937.

Som det framgår av bestemmelsene, skal betaling for spanske varer som innføres til Norge m. v., utelukkende skje i engelske pund sterling til Norges Bank, som krediterer Comité de Moneda Extranjera for beløpene. Midler som den norske skyldner måtte ha stående i spansk eller annen utenlandsk bank, kan således ikke nyttes til betaling av spanske varer som importeres til Norge og går inn under avtalen.

Veksler som omfatter gjeld som går inn under bestemmelsene, må gjøres betalbare i norsk bank.

Norges Bank vil treffe nærmere bestemmelser om adgang for importørene til å nytte sine vanlige bankforbindelser til å besørge sine innbetalinger over clearingen.

Ved betaling må fakturaens datum og beløp, samt fortellingssted og varens art og opprinnelse oppgis, og innførselsdeklarasjon medbringes (se nedenfor).

Ved departementets rundskriv av 26 januar 1937 ble de da gjeldende bestemmelser om betaling av spanske varer som innføres til Norge, gitt et tillegg gående ut på at betalingen skulle erlegges senest 4 måneder fra varens tollekspedisjon eller fra varens endelige salg til landet, hvis dette først finner sted etter tollekspedisjonen. Det var departementets forutsetning at fristene skulle gjelde uten omsyn til om det i det enkelte tilfelle var truffet avtale om en lengere kredittid. Det var dog åpnet adgang for Clearingnemnda til å gi dispensasjon.

I de nye bestemmelsers § 1, 2net ledd er de nevnte frister opprettholdt, dog kun for det tilfelle at det ikke er avtalt en bestemt lengere betalingsfrist, som anføres i innførselsdeklarasjonen (hvis varen er endelig solgt her til landet når denne avgis) og som på forlangende kan legitimeres overfor Norges Bank. Hvis en sådan lengere betalingsfrist er avtalt, vil det være unødvendig på forhånd å søke noen dispensasjon fra 4-måneders fristen.

På den annen side vil det bli ført kontroll med at betaling skjer ved forfallsdag, eventuelt innen utgangen av 4-

måneders fristen, og Norges Bank kan, hvis betaling ikke 12 aug. skjer i rett tid, pålegge skyldneren å foreta innbetalingen uten opphold.

Hvis den avtalte kredittid i vesentlig grad synes å gå ut over hva en normal forretningsmessig kredittgiving skulle medføre, kan Norges Bank, hvis skyldneren innen en satt frist ikke gir en tilfredsstillende redegjørelse, med samtykke av den av Finansdepartementet nedsatte Clearingnemnd, gi pålegg om innbetaling innen en passende frist, uten omsyn til at den avtalte forfallstid ikke er inntruffet.

Unnlatelse av å etterkomme de gitte pålegg vil, i likhet med andre overtredelser av bestemmelser utferdiget i forbindelse med clearing, kunne medføre straffansvar, se herom senere.

Det vil etter de nye bestemmelser ligge megen vekt på at forfallstiden angis tydelig i den dertil bestemte rubrikk i innførselsdeklarasjonene, likesom importørene i tilfelle må være forberedt på å legitimere riktigheten av den forfallstid som er oppgitt.

Hvis den kredittid som tenkes avtalt, er av den lengde at den kan tenkes å kunne bli oppfattet som vesentlig lenger enn hvad en normal forretningsmessig kredittgiving skulle medføre, bør importøren, før avtale treffes, forelegge saken for Norges Bank.

Innførselsdeklarasjon.

Departementet har videre i henhold til bestemmelsenes § 1, siste ledd, bestemt at de der omhandlede opplysninger skal gis til tollvesenet på et fastsatt skjema (innførselsdeklarasjon) om varens art, selgerens og kjøperens navn, kjøpesummens størrelse samt om varen er betalt eller ikke.

Oppgaven skal av importøren avgis i 3 eksemplarer med tydelig underskrift og adresse og kan bare underskrives av vedkommende varemottaker, dennes prokuist eller i henhold til spesialfullmakt godkjent av tollvesenet. Til bekreftelse av opplysningenes riktighet må framvises konossement, faktura, ordrebekreftelse e. l. dokument, samt kvittering forsåvidt betalingen allerede er erlagt. Tolloppsynet skal granske innførselsdeklarasjonen på grunnlag av disse dokumenter. Finnes der uoverensstemmelser i oppgavene, gjør tolloppsynet merknad om dette på det eksemplar av innførselsdeklarasjonen som skal sendes Norges Banks Clearingkontor.

Det første eksemplar av innførselsdeklarasjonen skal sendes direkte fra tollvesenet til Norges Banks Clearingkontor, Oslo, (sådan sending skal skje daglig). Det annet eksemplar blir hos tollvesenet. Det tredje eksemplar leveres sammen med faktura m. v. tilbake til vedkommende importør.

12 aug. Ved varens betaling må importøren medbringe sitt eksemplar av innførselsdeklarasjonen til vedkommende bank hvortil innbetalingen skjer. Banken sender innførselsdeklarasjonen videre til Norges Banks Clearingkontor, Oslo, med melding om at beløpet er innbetalt. Betaler importøren kjøpesummen for varene direkte til Norges Bank, sender han samtidig med sitt eksemplar av innførselsdeklarasjonen.

Har tollvesenet grunn til å anta at en vare som søkes innført uten innførselsdeklarasjon, er spansk og skal inngå under de forannevnte bestemmelser, skal det straks sende innberetning herom til Norges Banks Clearingkontor.

Utførselsdeklarasjon.

Departementet har videre truffet følgende

Bestemmelser om utførsel av norske varer til Spania.

§ 1. Enhver som utfører norske varer til Spania, har plikt til å gi tollvesenet, postverket og Norges Bank de opplysninger som finnes nødvendige ved avgjørelsen av om varen er norsk eller i Norge har gjennomgått en vesentlig omforming eller bearbeidelse.

§ 2. Disse bestemmelser trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves de tidligere bestemmelser av 18 juni 1936.

I henhold hertil har departementet bestemt at disse opplysninger skal gis på et av departementet utarbeidet skjema for utførselsdeklarasjon med plass til opplysninger om varens art, selgerens og kjøperens navn, kjøpesummens størrelse, samt om varen er betalt eller ikke.

Manglende utførselsdeklarasjon vil medføre at utbetalingen fra Norges Bank vil bli forsinket ved at det må framskaffes nødvendige opplysninger om den eksporterte vare. Det er derfor i eksportørens egen interesse at deklarasjonen fylles ut nøyaktig ved utførselen.

Deklarasjonen skal av eksportøren avgis i 3 eksemplarer med tydelig underskrift og adresse og kan bare undertegnes av eksportøren selv, dennes prokurist eller i henhold til spesialfullmakt godkjent av tollvesenet.

Eksemplar nr. 1 av utførselsdeklarasjonen sendes direkte fra tollkamret (eller poststedet, hvis varen sendes pr. pakkepost) til Norges Banks Clearingkontor, Oslo (sådan sending skal skje daglig).

Hvis tollvesenet (postverket) finner grunn til å anta at de meddelte opplysninger ikke er riktige, blir dette å anmerke på det eksemplar som sendes til Norges Bank.

Eksemplar nr. 2 beholder tollkamret (poststedet).

Eksemplar nr. 3 beholdes av eksportøren og sendes av

ham, tillikemed en av Norges Bank visert fakturakopi, til den spanske kjøper. Fakturakopien må den spanske importør levere inn til Comite de Moneda Extranjera for at den eksport det gjelder skal kunne betales over clearingen, jfr. avtalens artikkel 17. For å lette utbetalingen i sin tid av fakturabeløpet ved Norges Bank, bør den norske eksportør dessuten be sin spanske forbindelse om ved innbetalingen til Comité de Moneda Extranjera også å innlevere eksportdeklarasjonen, eventuelt oppgi dennes løpenummer.

En henleder oppmerksomheten på at overtredelse av de i dette rundskriv trufne bestemmelser straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder, jfr. lov om betalingsutjevning av 31 mai 1935 nr. 2 § 2.

Skjema for såvel innførsels- som utførselsdeklarasjoner forhandles av firmaet Richard Andvord, Oslo, og kan kjøpes hos alle bok- og papirhandlere til følgende priser:

Pr. stk.	5 øre
» 100 stkr.	kr. 3,50
» 500 »	» 13,00
» 1000 »	» 21,20

En skal be herr fylkesmannen om å gjøre alle aksje- og sparebanker, børser og næringsorganisasjoner i fylket kjent med denne rundskrivelse. Tollkamrene vil bli underrettet direkte fra dette departement og postkontorene vil bli underrettet gjennom Handelsdepartementet. Til lette ved sakens ekspedisjon legger en ved en del avtrykk av rundskrivelsen. Flere eksemplarer vil kunne fåes ved henvendelse til Finansdepartementets Finanskontor.

Skrivelse fra Handelsdepartementet.

12 aug.

I henhold til bemyndigelse gitt i kongelig resolusjon av 11 august d. å. om forbud mot omsetning av levende torsk med mindre torsken er kjøpt gjennom Norges Levendefisklag S/L har Handelsdepartementet i dag bestemt at det inntil videre skal være forbudt å omsette levende torsk som er fisket i Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal fylker med mindre torsken er kjøpt gjennom Norges Levendefisklag S/L.

Norges Levendefisklag S/L kan dispensere fra forbudet. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Skriv frå Landbruksdepartementet.

12 aug.

I medhald av § 28 i lov om skogvern fra 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet 12 august 1939 utferdet føresegn om at all skog i Strand herad, Rogaland fylke, skal vera vernskog.

- 12 aug. Føreseгна som tek til å gjelda 1 oktober 1939 ligg utlagt til ettersyn hjå lensmannen og ordføraren i heradet.
Brot mot føreseгна vert straffa.
- 12 aug. **Skriv** frå Landbruksdepartementet.
I medhald av § 28 i lov om skogvern frå 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet 12 august 1939 utferda føresegn om at all skog i Fjell herad, Hordaland fylke, skal vera vernskog.
Føreseгна som tek til å gjelda 1 oktober 1939 ligg utlagt til ettersyn hjå lensmannen og ordføraren i heradet.
Brot mot føreseгна vert straffa.
- 14 aug. **Skriv** frå Landbruksdepartementet.
I medhald av § 28 i lov om skogvern frå 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet 12 august 1939 utferda føresegn om at all skog i Manger herad, Hordaland fylke, skal vera vernskog.
Føreseгна som tek til å gjelda 1 oktober 1939 ligg utlagt til ettersyn hjå lensmannen og ordføraren i heradet.
Brot mot føreseгна vert straffa.
- 16 aug. **Skrivelse** fra Landbruksdepartementet.
Med hjemmel i § 22 i lov om jakt og fangst av 20 mai 1899 og kongelig resolusjon av 25 september 1931 gis med dette løyve til å bruke gift til fangst av rovdyr i Skaun og Byneset herreder, Sør-Trøndelag fylke, samt i den del av Selbu herred, Sør-Trøndelag fylke, som ligger på nordsida av Selbusjøen—strekningen vest for Tømra elv til Klåbu grense.
Gift må ikke legges ut før 1 november og må samles inn og tilintetgjøres innen 1 mai hvert år.
Løyvet gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1941.
- 16 aug. **Skrivelse** fra Sosialdepartementet.
Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer vedtak av Vågå herredstyre, Opland fylke, i møter 9 juni og 12 juli d. å. om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.
Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 september d. å. fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser opphører å gjelde.

Vedtekten lyder så:

16 aug.

§ 1.

A. Utsalgssteder for varer skal på hverdager med nedenfor nevnte unntak holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8.

Dager før søn- og helligdager holdes utsalgsstedene lukket fra kl. 17. Påskeaften holdes helt lukket. 1 mai og 17 mai lukkes kl. 12.

B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 2. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt etter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 3. Overtredelse av denne vedtekts bestemmelser straffes etter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

Skriv frå Sosialdepartementet.

Etter fullmakt gjeve ved kongeleg resolusjon frå 25 april 1924 stadfester departementet hermed i samhøve med lov nr. 5 frå 25 juli 1913 med nokre redaksjonelle brigde vedtaket åt Ulstein heradstyre, Møre og Romsdal fylke, i møte 22 juli d. å. om ny vedtekt om stengingstid for utsalsstader.

16 aug.

Vedtekta gjeld inntil vidare, å rekna frå og med 4 september d. å. Den eldre vedtekta fell burt frå same dagen.

Vedtekta lyder så:

§ 1.

A. Utsalsstader for varer skal med nedannemnde unnatak vera stengde frå kl. 19 til kl. 8,30.

På kvardagar i tida frå og med 15 til og med 23 desember kan dei haldast opne til kl. 20.

Dagen føre sun- og helgedag skal det stengjast kl. 18. 17 mai skal det stengjast kl. 12.

B. På sun- og helgedagar skal det haldast heilt stengt.

§ 2. I stengingstida må kundar ikkje sleppast inn. Det er likevel høve til etter stengjetid å ekspedera kundar som er komne inn føre stengingstid.

§ 3. I fisketider kan det etter vanleg stengjetid vera høve til frå pakkhus og lagerrom å få levert kva som naudturvelegt trengst til utrustning av fiskefarty, sundag og helgedag berre etter kl. 18.

§ 4. Bensinstasjonar går ikkje inn under føresegnene i vedtekta.

§ 5. Brot på desse vedtekter vert straffa etter lova, jfr. § 339, 2 i straffelova.

16 aug. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I henhold til § 1 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 og § 65 i lov om brannvesenet av 15 august 1908 bestemmes at nevnte lover skal være gjeldende for strandstedet Lødingen i Nordland fylke, omfattende den del av gnr. 28 i Lødingen som ligger mellom kirken og Breivika. Området er vist på et til departementet innsendt kart og omfatter av gnr. 28 en del av bnr. 1 samt bnr. 2, 3, 4, 8, 9, 11, 12, 15 og 16.

I henhold til § 1 i lov om bygningskommuner av 22 februar 1924 og § 66 i den ovenfor nevnte lov om brannvesenet bestemmes videre at standstedet Lødingen skal danne egen bygnings- og brannkommune innenfor de foran nevnte grenser.

17 aug. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I henhold til Trafikkreglenes § 37 punkt 2 har departementet bestemt at hestekjøretøyer som i mørke ferdes på de offentlige veier i herredene Asker, Bærum, Aker, Lørenskog og Oppgaard, Akershus fylke, skal ha refleksglass synlig både forfra og bakfra. Det refleksglass som viser forover skal være hvitt og det som viser bakover rødt.

Denne bestemmelse trer i kraft 1 oktober 1939.

18 aug. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 godkjenner departementet som gjeldende inntil videre Kragerø bystyres vedtak i møte 3 juli 1939 om vedtekter til bygningslovens §§ 137 og 144.

Vedtektene er sålydende:

Til § 137:

Ethvert byggeforetagende skal foreståes av en av bygningsrådet godkjent fagmann under slikt ansvar og på en slik måte som foreskrevet i bygningslovens § 137.

Til § 144:

§ 1. For behandling av bygningsanmeldelser betales:

A. For ubetydelige arbeider	kr. 2
B. For mindre 1 etasjes bygg	» 5
C. For andre, større bygg	» 10

Gebyrene tilfaller de medlemmer av bygningsrådet som har tatt del i sakens behandling samt anvendes til dekning av utgifter ved bygningsrådets kontorhold.

§ 2. For tilsyn med byggearbeidets utførelse og meddelelse av fornøden attest, erlegges ved mottagelsen av bygge-

tillatelse for nye bygninger med en etasjes høyde og bebygget 18 aug.

grunnflate av inntil	25 kvm		kr. 4
»	»	» 50 »	» 8
»	»	» 75 »	» 16
»	»	» 100 »	» 24
»	»	» 150 »	» 36
»	»	» 200 »	» 48
»	»	» 300 »	» 72
»	»	» 400 »	» 96

med kr. 10 i tillegg for hvert overskytende 100 kvm. For hver følgende etasje tillegges en halvdel av hvad det er bestemt for første etasje.

§ 3. Ved påbygging og underbygging beregnes kun for den eller de etasjer, som tilføyes og er det kun en del av etasje, betales etter dennes flateinnhold. Denne beregningsmåte følges også for kvistværelser i nye hus.

§ 4. For lukte og åpne skur beregnes $\frac{1}{4}$ av de under § 2 bestemte gebyr.

§ 5. For tilsyn med oppførelse av røkkepipe eller kanal, samt bakerovn til privat bruk i så vel nye som eldre bygninger erlegges kr. 5. For tilsyn med oppførelse av bakerovn i bakeri, varmeapparat og dampkjel i så vel gammel som ny bygning erlegges kr. 15.

§ 6. Gebyrene beregnes av bygningsrådet og innbetales til dette mot utstedelse av byggetillatelsen.

Skriv frå Sosialdepartementet.

Etter fullmakt gjeve ved kongeleg resolusjon frå 25 april 1924 stadfester departementet hermed i samhøve med lov nr. 5 frå 25 juli 1913 med nokre redaksjonelle brigde vedtaket åt Alversund heradstyre, Hordaland fylke, i møte 1 juni d. å. om ny vedtekt om stengingstid for utsalsstader.

21 aug.

Vedtekta gjeld inntil vidare, å rekna frå og med 18 september d. å. Den eldre vedtekta fell burt frå same dagen.

Vedtekta lyder så:

§ 1.

A. Utsalsstader for varer skal på kvardagar med nedannemnde unnatak vera stengde frå kl. 20 til kl. 8,30. Dagen føre sun- og helgedagar skal stengjast kl. 18, påskeaftan og pinseaftan kl. 17 og jol- og nyårsaftan kl. 15.

17 mai stengjast kl. 11.

B. På sun- og helgedagar haldast heilt stengt.

§ 2.

A. Utsalsstader som berre sel mjølk skal på alle yrkedagar vera stengde frå kl. 21 til kl. 8. Jolaftan stengjast kl. 18.

21 aug. B. På sun- og helgedagar kan desse utsalsstader vera opne frå kl. 8,30 til kl. 10. Langfredag, 1 påskedag, 1 pinsedag, 1 joledag og nyårsdag haldast heilt stengt.

§ 3. Vedtekta gjeld ikkje bensin- og oljestasjonar.

Provisantering av dampskips-, motor- og fiskefarty kan skje utan hinder av føresegnene i denne vedtekta.

§ 4. I stengingstida må ikkje kundar sleppast inn. Kundar som er komne inn føre stengingstid har ein lov å ekspedera etter stengingstid.

§ 5. Brot på denne vedtekta vert straffa etter lova, jfr. § 339, 2 i straffelova.

21 aug. **Rundskrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

Herved meddeles at det fra 1 oktober 1939 skal stilles garanti i samsvar med motorvognlovens § 11 for alle «lette motorkjøretøyer» (Forskriftenes § 13) som har større slagvolum enn 70 cm³. Fra denne bestemmelse er unntatt invalidekjøretøyer som benyttes av invalider og som etter de nå gjeldende regler er fritatt for å stille garanti.

Eiere av «lette motorkjøretøyer» som etter denne bestemmelse skal stille garanti bes snarest mulig varslet ved en passende kunngjøring. Dersom garantien ikke er brakt i orden innen 1 oktober 1939 forutsettes kjennemerket tatt av kjøretøyet og forbud nedlagt mot at det blir brukt før garanti er stillet, jfr. motorvognslovens § 10, 3 ledd.

23 aug. **Skrivelse fra Landbruksdepartementet.**

Herved meddeles til etterretning og videre kunngjøring at departementet idag har godkjent de av Selbu herredstyre, Sør-Trøndelag fylke, i møte 22 juli 1939 fastsatte vedtekter for anvendelse av jordlovens § 55 overfor innenbygdsboende eiere av jordbruk.

Vedtektene lyder så:

§ 1. Finnes jordbruk tilhørende innenbygdsboende å være i vanhevd, kan jordstyret etter forutgående innhentet samtykke av Landbruksdepartementet og overensstemmende med hva derom er bestemt i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål, dens § 55, gi eieren pålegg om å bringe bruket opp i forsvarlig hevd.

Bedømmelsen av hvorvidt vanhevd i lovens forstand kan sies å være til stede, må skje under tilbørlig hensyntagen til jordens beliggenhet og skikkethet for dyrkning samt til om brukets drift sammenlignet med hva det antas å være gjennomsnittet for tilsvarende jord i herredet må sies å være i vesentlig grad dårlig skjøttet.

§ 2. Vedkommende jordbruk skal på forhånd befares av 23 aug. det samlede jordstyre. Eieren skal gis et passende varsel om befaringen og han har adgang til å være til stede under denne. Før jordstyret utferdiger sitt pålegg, skal han gis anledning til å uttale seg. Deretter blir departementets samtykke å innhente.

§ 3. Før sånt pålegg gis, skal forholdet søkes ordnet i minnelighet ved at jordstyret henstiller til eieren å iverksette de arbeid det mener bør foretas for å bringe jorden i forsvarlig hevd.

Jordstyret skal i pålegget til eieren påpeke manglene ved brukets drift og fastsette de arbeid som skal utføres for å bringe jorden i forsvarlig hevd.

§ 4. Til å etterkomme pålegget skal det settes eieren en rimelig frist hvis lengde blir å avpasse etter arten og omfanget av de arbeid som skal utføres. Så vel under fastsettelsen av disse som av fristen skal det tas tilbørlig hensyn til eierens økonomiske stilling og personlige arbeidsevne.

§ 5. For overtredelse av pålegget fastsetter jordstyret en årlig løpende tvangsmulkt som blir å beregne fra den tid eieren får meddelelse om den og forfaller til betaling hvert år, dog ikke i noe tilfelle før utløpet av den frist som er satt for utførelsen av de pålagte arbeid.

§ 6. Mulkten fastsettes og forkynnes for eieren samtidig med pålegget om arbeidets utførelse. Ved fastsettelsen av dens størrelse skal jordstyret nøkternt prøve alle omstendigheter som kan antas å influere på den. Særlig må hensyn tas til eierens økonomiske evne.

Mulkten må ikke i noe tilfelle overstige kr. 1 000 pr. år. Den inndrives og avsettes overensstemmende med hva derom er bestemt i lovens § 54.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

24 aug.

Til etterretning og videre kunngjøring meddeles at departementet idag har godkjent de av Onsøy herredstyre, Østfold fylke, i møte 2 mai 1939 fastsatte vedtekter for anvendelse av jordlovens § 55 overfor innenbygdsboende eiere av jordbruk.

Vedtektene lyder så:

§ 1. Finnes jordbruk tilhørende innenbygdsboende å være i vanhevd, kan jordstyret etter forutgående innhentet samtykke av Landbruksdepartementet og overensstemmende med hva derom er bestemt i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål, dens § 55, gi eieren pålegg om å bringe bruket opp i forsvarlig hevd.

Bedømmelsen av hvorvidt vanhevd i lovens forstand kan

24 aug. sies å være til stede, må skje under tilbørlig hensyn til jordens beliggenhet og skikkethet for dyrking samt til om brukets drift sammenlignet med hva der antas å være gjennomsnittet for tilsvarende jord i herredet må sies å være i vesentlig grad dårlig skjøttet.

§ 2. Vedkommende jordbruk skal på forhånd befares av det samlede jordstyre. Eieren skal gis et passende varsel om befaringen og han har adgang til å være tilstede under denne. Før jordstyret utferdiger sitt pålegg, skal han gis anledning til å uttale seg. Deretter blir departementets samtykke å innhente.

§ 3. Før sånt pålegg gis, skal forholdet søkes ordnet i minnelighet ved at jordstyret henstiller til eieren å iverksette de arbeid det mener bør foretas for å bringe jorden i forsvarlig hevd.

Jordstyret skal i pålegget til eieren påpeke manglene ved brukets drift og fastsette de arbeid som skal utføres for å bringe jorden i forsvarlig hevd.

§ 4. Til å etterkomme pålegget skal der settes eieren en rimelig frist hvis lengde blir å avpasse etter arten og omfanget av de arbeid som skal utføres. Så vel under fastsettelsen av disse som av fristen skal der tas tilbørlig hensyn til eierens økonomiske stilling og personlige arbeidsevne.

§ 5. For overtredelse av pålegget fastsetter jordstyret en årlig løpende tvangsmulkt som blir å beregne fra den tid eieren får meddelelse om den og forfaller til betaling hvert år, dog ikke i noe tilfelle før utløpet av den frist som er satt for utførelsen av de pålagte arbeid.

§ 6. Mulkten fastsettes og forkynnes for eieren samtidig med pålegget om arbeidets utførelse. Ved fastsettelsen av dens størrelse skal jordstyret nøkternt prøve alle omstendigheter som kan antas å influere på den. Særlig må hensyn tas til eierens økonomiske evne.

Mulkten må ikke i noe tilfelle overstige kr. 1 000 pr. år. Den inndrives og avsettes overensstemmende med hva derom er bestemt i lovens § 54.

25 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved bl. a. bestemmes at lov om aktuairembetseksamen av 12 mai 1939 trer i kraft straks.

25 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved bl. a. bestemmes at lov om Studentsamskipnaden i Oslo av 16 juni 1939 trer i kraft fra og med 1 september 1939.

Kongelig resolusjon.

25 aug.

I. I henhold til §§ 11 og 4 i sundhetsloven av 16 mai 1860 med senere endringer og i henhold til § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 gis stadfesting på vedtak av Elverum herredstyre, Hedmark fylke, i møter 23 oktober og 18 desember 1933 og 6 februar 1939 om nye alminnelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplicht når tuberkuløse syke skifter bopel.

II. De alminnelige helseforskrifter og epidemiforskrifter som nå gjelder for herredet, stadfestet ved kongelige resolusjoner av 19 juli 1888 og 9 november 1901 oppheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

Forskriftene lyder så:

Om tilsynet.

§ 1. Herredet skal til hver tid være delt i helsekrinser med hver sin tilsynsmann, valgt blant helserådets medlemmer. Tilsynsmennene har hver i sin krins en særlig plikt til å påse, at herredets helseforskrifter blir gjennomført og overholdt.

Tilsynsmennene velges i første helserådsmøte etter hvert nyvalgt herredstyre og gjør tjeneste valgperioden ut.

Om boliger.

§ 2. Ved oppføring eller påbygging av bolig som er bestemt til varig opphold for mennesker eller av uthus til sådan bolig skal melding derom sendes til helserådets ordfører eller til nærmeste medlem av helserådet, som så sender meldingen videre til helserådets ordfører. Selv uten sånn melding har en helsetilsynsmann plikt til å påse, at herredets bygningsforskrifter blir overholdt.

Følgende bestemmelser skal iakttas:

- a. Ved nybygg skal der til hustomt velges et sted med lett adgang til godt og rikelig drikkevann og tilfredsstillende kloakkavløp.
- b. Avstanden mellom beboelseshus og matbu på den ene side og privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjærfe på den annen side må ikke være mindre enn 10 meter.
- c. Bebyggelsen skal ordnes således, at det kan komme så meget sol og lys til beboelsesrommene som den plass en har til rådighet gir høve til, og intet hus må settes således, at det tar bort sollyset for annet beboelseshus.
- d. Matjorden skal fjernes fra hustomten. Denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avgrøftning og avledning beskyttet mot overvann og tilsig fra kloakk m. v. og mot

25 aug.

grunnvann til sånn dybde som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig. På tun og gårdsplass skal fordypningene utfylles, så de ikke danner vann- eller sølepytter.

e. Beboelseshus som er bestemt til varig opphold for mennesker skal oppføres på undermur av gråstein eller betong av minst 30 cm høyde over jorden. Undermuren skal være tett og forsynt med minst 2 trekkhull, forsynt med smågitret rist, hvert minst 150 cm² stort. Over grunnmuren skal der legges isolasjonslag. Hvor der ikke er kjeller skal der mellom golvet i 1 etasje og jordoverflaten være minst 60 cm avstand.

f. Golvet i nederste etasje skal være dobbelt og forsynt med tørr fyll mellom golvene.

g. I hvert beboelsesrom som ikke har skråtak, skal det være minst 2,35 meter høyt mellom golv og tak.

Når loftsrom innredes med skråtak og aktes benyttet til beboelse, skal den minste tillatte høyde ved skråtakets laveste del være minst 1,50 meter til golvet. Fra skråtakets høyeste del skal der være minst 2,25 meter til golvet. Hvor loftsbjolkene er frittliggende regnes høyden til disses underkant.

h. I hvert beboelsesrom skal der være minst ett vindu som kan åpnes. I eldre beboelsesrom som ikke har noe vindu som kan åpnes, skal minst ett sånt anbringes innen 1 år etter at disse forskrifter er stadfestet. Vindusflaten i et beboelsesrom skal være minst 1/10 av rommets golvflate.

i. Dersom der i beboelsesrom brukes kokeovn skal der anbringes hensiktsmessig innretning til å oppfange og leie bort dampen. Det er dog forbudt å anbringe dampventil i røkpipen, hvis der ikke er dampchette over avtrekksventilen.

j. Arbeidsrom og verkstedslokaler er undergitt helserådets tilsyn og de bestemmelser det måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbrakt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig.

k. Midlertidige losjibus for tilfeldige arbeider eller anleggsarbeider skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende som helserådet anser nødvendig. Der skal ikke være større belegg på hvert rom enn at det blir 10 m³ på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Der skal være vaskestell i nødvendig antall og eget rom til tørk av klær. Rommene i disse losjibus skal daglig reingjøres.

1. Tjenere skal skaffes tilstrekkelig ventilerte, tette og 25 aug. varme soverom, særskilt for mannlige og kvinnelige tjenere.

§ 3. Kjellere skal være tørre, luftige og reine.

Hvis der jamt setter seg vann i en kjeller skal helserådet ha rett til å påby sånn drenering så kjelleren kan holdes tørr.

Kjelleren skal ha vindu eller annen åpning som kan brukes til luftveksling.

For kjellere som brukes til beboelse, handel eller verksted, skal følgende bestemmelser gjelde:

1. Høyden fra golv til loft skal være minst 2,25 meter og overkanten av jorden på husets utside må intet steds stå mere enn 1,25 meter høyere enn kjellerens golv. Ytterflaten av veggene skal være skilt fra jorden med en 60 cm bred luft- og lysgrav, som skal gå minst 20 centimeter dypere ned enn kjellergolv og være godt drenert.
2. Grunnen under sånt kjellerrom skal være drenert og fylt med et minst 20 centimeter høyt lag av pukkstein. Golvet skal være dobbelt og fylt med tørr fyll. Det underste golv skal være av vanntett stoff, asfalt, sement eller liknende. Det øverste golv skal være et minst 3,2 cm (1,5 tommer) tykt, godt sammenpøyd tregolv. Yttervegger i slike kjellerrom må være tilstrekkelig isolert mot gjennomslag av frost og væte. Det må sørges for tilstrekkelig luftveksling under golvet.
3. Rommet skal være forsynt med ovn og friskluftventilasjon etter helserådets nærmere anvisning.
4. Rommet skal ha minst et vindu som kan åpnes. Vindusflaten skal ikke være mindre enn $\frac{1}{10}$ av golvflaten.

§ 4. Finner helserådet bebodd hus å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet eller overfylling av beboere, eller på annen måte ha vist seg å være skadelig for helsen, kan det forby at huset eller rommet brukes inntil manglene er rettet.

Intet skolelokale eller forsamlingslokale må tas i bruk før det er godkjent av helserådet.

§ 5. Husdyr unntak hund og katt må ikke huses inne i beboelsesrom eller i rom, som brukes som oppbevaringssted for matvarer eller har felles vegg med sånne rom, og det må fra dyrenes tilholdssted ikke kunne skje tilsig til noe sånt rom eller til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr eller tas vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilvirker nærings- eller nytelsesmidler.

I tettere bebygde strøk kan helserådet fastsette særlige

25 aug. forholdsregler for eller helt forby, at det holdes husdyr som foran nevnt, hvis det medfører sanitære ulemper.

Helserådet bestemmer hvilke strøk, der til hver tid er å anse som tettere bebygde.

Om priveter og pissoarer.

§ 6. Til hvert beboelseshus skal der innrettes et privet med privetbinge. Dette må ligge minst 10 meter fjernet fra eget eller andres beboelseshus og matbu, samt fra offentlig eller felles privat vei. Fra priveter må det ikke komme tilsig til disse steder eller til oppkomme, brønn, bekk eller andre steder, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller husdyr eller vann til annet husbruk og heller ikke til vann, som brukes i bedrift, som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler. Ved bygninger og steder hvor der jamt samles mange mennesker f. eks. ved faste utstillingslokaler, kommunelokaler, kirker, bedehus, hoteller, skoler, verksteder, ungdomslokaler eller andre forsamlingslokaler, skal det finnes priveter og pissoarer særskilt for kvinner og menn og av sånn størrelse og innredning, som helserådet for hvert sted bestemmer.

Privetbinger skal være tette og innklædde og skal jamt påfylles strømidler i sånn mengde og så ofte at ekskrementene holdes tildekt. Bingene skal tømmes minst 2 ganger årlig og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det.

§ 7. Privet kan anbringes i egen bygning eller i annen uthusbygning i kortere avstand enn 10 meter fra beboelseshus, matbu osv. som anført i § 6, hvis det innrettes frostfritt vannklosett eller annen klosettinnretning med flyttbare beholdere.

Følgende skal da iakttas:

Privetet skal ha tette vegger og dør, som kan holdes ordentlig igjenlukket. Det skal ha vindu, som kan åpnes mot fri luft og være forsynt med luftpipe. Åpningen i setet skal være forsynt med tilhengeslet lokk. Brukes flyttbare beholder, skal denne være tett, forsynt med gode håndtak, stå på vann-tett, muret underlag og må ikke være synlig utenfra.

Beholderen skal jamt påfylles et strømiddel i så tilstrekkelig mengde at ekskrementene tildekkes. Beholderen skal tømmes før den blir $\frac{3}{4}$ full eller oftere, hvis helserådet av sanitære grunner forlanger det, og etter hver tømning ordentlig reingjøres. Priveter skal alltid holdes tilbørlig reine.

§ 8. Klosett kan anbringes inne i beboelseshus når følgende iakttas:

a. for klosettinnretninger med flyttbare beholdere (ikke vannklosett):

Klosettrommets golv skal være sementert, asfaltert eller 25 aug. forsynt med annet liknende hårdt og vanntett belegg. Rommet skal være forsynt med vindu, som kan åpnes til fri luft og med luftpipe som skal gis utmunning over beboelseshusets tak. Det må ikke kunne komme stank fra privetet til beboelsesrom, kjøkken eller rom hvor matvarer oppbevares.

b. For frostfritt vannklosett som under a anført, dog fordres ikke sementert eller asfaltert golv eller murpusset vegger og ikke vindu ut mot fri luft. Golvet gjøres av godt sammenployde bord og veggene paneles. Avløpet ledes til en av helserådet godkjent kloakk. Høyden i klosettrommet skal være minst 2 meter.

§ 9. Anbringes pissoarer inne i våningshus, skal de innrettes som foran omhandlet for klosettrom i beboelseshus. Anbringes urinleder annet steds skal helserådets nærmere bestemmelser derom følges. Pissoarer skal gis avløp til kloakk eller annet av helserådet godkjent sted. De skal holdes godt reine. Med omsyn til stank eller tilsig fra pissoarene er disse undergitt de samme bestemmelser som priveter.

Kloakker.

§ 10. Eier av beboelseshus er, når helserådet forlanger det, på egen bekostning pliktig til å anlegge forbindelseskloakk til offentlig kloakk, dersom dette etter rådets skjønn kan gjøres uten uforholdsmessige utgifter. Kloakken må være forsvarlig utført, ha innretning til å oppta overvann og spillvann, ventileres og være frostfri og må med letthet kunne holdes i orden og renses, så stank og annen ulempe til hver tid unngås. Forårsaker utmunning av kloakk i åpne grøfter, rennesteiner eller annet sted på innmark stank eller ulemper, kan helserådet pålegge rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken inntil manglene er avhjulpet.

Kloakkavstikkere skal enten være jernrør, glasserte lerrør eller sementrør. De skal være tette i sammenføyningene og holdes i forsvarlig stand. Rensning av kloakker og kummer må skje til tider og på den måte at minst mulig ulemper derved oppstår. Rensning må skje så ofte, at avløpet ikke stanser eller stank oppstår til ulempe for omkringboende. Det opptatte bunnfall må straks føres bort. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må bare ledes gjennom lukte avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte. De må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk direkte eller gjennom samlelum uten helserådets samtykke. Ved nybygning er eieren forpliktet til å sørge for at tomten ordentlig dreneres, og at det an-

25 aug. legges lukket avløp i kloakkledning til offentlig kloakk eller grøft, når det er nødvendig av sanitære grunner, og anlegget ikke medfører uforholdsmessige utgifter.

Hvor det er anlagt kloakk skal hver beboelsesleilighet ha minst 1 vask, forsynt med vannlås eller annen av helse-rådet godkjent innretning som hindrer kloakkgass fra å trenge ut.

De offentlige kloakker skal renses og spyles i den utstrekning helserådet finner det nødvendig.

Tilfredsstiller eldre kloakkanlegg ikke de oppstilte fordringer kan helserådet påby det omlagt i den utstrekning det er nødvendig for å forebygge sanitære misligheter.

Om det offentlige reinhold m. v.

§ 11. I tettbygde strøk påhviler det hver hus- eller grunneier å gjøre reint fortåg, rennestein, kloakksluk og kjørebane til midtlinjen så ofte som omstendighetene tilsier eller minst 1 gang ukentlig. Gårdsrommet til hvert beboelses-hus skal holdes reint og tørt. Ujevnheter i jordsmonnet fjernes, så det ikke dannes sølepytter; det samme gjelder offentlige plasser.

Søppel, feiebøss eller annet avfall så vel fra beboelses-hus som fra bedrifter skal enten brennes, samles i tette med lokk forsynte kasser, legges i kompost eller bringes bort til sted som dertil måtte være anvist av helserådet. Brukes kasser skal de tømmes og gjøres reine før de blir helt fulle og så ofte, at stank unngås og dessuten når helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig. Komposter eller andre opplag av avfall eller gjødningsstoffer må ikke legges nærmere allfarvei, beboelseshus eller matbu enn 10 meter. De skal alltid holdes vel tildekt med jord og de skal anlegges således, at derfra ikke skjer tilsig til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler. I sånne kasser må ikke legges aske.

Skyller oppsamles i tette og lukte beholdere og bringes bort så ofte som nødvendig for å hindre utbredelse av stank.

Vaskevann, skyllevann og liknende må ikke slås like utafor husdøren eller i nærheten av denne eller beboelseshus og matbu, men i godt tildekte synkebrønner eller synkegrøfter, som ikke må ligge nærmere beboelseshus, matbu eller allfarvei enn 10 meter og således at derfra ikke skjer tilsig til ovennevnte steder eller til sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr som anført i § 6, første ledd eller til nabos eiendom uten dennes tillatelse. Synkebrønner og synke-

grøfter skal gjøres reine og spyles så ofte det viser seg nødvendig. Kloakkvann skal ledes til stor synkebrønn, synkegrøft, til steinur eller til beleilig bakkeskråning under hensyntagen som ovafor nevnt eller til annet av helserådet godkjent sted.

Enhver vask, hvori tømmes skyllevann skal være forsynt med fast rist og vannlås.

Åtsler skal enten brennes eller graves ned på et avsides sted, minst 1 meter under jordoverflaten.

Fra uthus eller bedrifter må der ikke skje tilsig av gjødsel eller andre illeluktende eller forråtnende stoffer til vann som nyttes som foran nevnt, heller ikke til offentlig eller felles privat vei og ikke til nabos eiendom uten hans tillatelse.

§ 12. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei skal foregå på sånn måte, at ikke noe nevneverdig spilles. I tettere bebygde strøk og på marker som har helling til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra det tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift, som omsetter eller tilbereder nærings- og nytelsesmidler, skal gjødningsstoffene enten hurtigst mulig nedmoldes eller tildekkes med jord.

Privetgjødning og annen naturlig gjødning må ikke legges opp eller spredes nærmere brønn, bekk eller annet sted, hvorfra vann tas til bruk som foran nevnt enn 10 meter.

Om drikkevann og brønner.

§ 13.

1. Brønn, bekk, oppkomme, elv eller annet vann, hvorfra det tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift, som omsetter eller tilvirker nærings- eller nytelsesmidler, må ikke forurenses på noen som helst måte. Til bruk som foran nevnt må ikke nyttes vann tatt fra sted som ligger privet, urinsted eller gjødselopplag og annet opplag av avfall nærmere enn 10 meter eller som har tilsig derfra.

Det må i den umiddelbare nærhet av brønner eller vanninntak ikke foregå vasking eller skylling av klær, bading eller liknende.

2. Reinvannsbrønner skal på hensiktsmessig måte beskyttes mot forurensning av overflatevann. De skal være muret på sidene med sementert mur ned til 1—3 meters dybde, alt etter terrengforholdene og med en 30 centimeters høy sementert kant over jorden og være forsynt med tett, tilstrekkelig høyt overbygg med hengslet lokk som kan stenges.

Bunnen i brønnen skal være dekt med et lag pukstein

25 aug. eller flate steinheller. Jordsmonnet skal skråne fra brønnen til alle sider.

Brønnen skal tømmes og renses minst en gang årlig eller så snart vannet viser seg mindre godt.

Eier av leiegård, arbeiderbolig, fabrikk eller forsamlingshus skal være pliktig til å sørge for tilstrekkelig og rent drikkevann.

3. Helserådet kan forby å bruke drikkevann fra brønner, vannledninger eller bekker eller annet vanntak når vannet antas skadelig for mennesker eller dyr, inntil forurensningen er fjernet.

Om helsefarlige bedrifter m. v.

§ 14. Ved anlegg av bedrift som helserådet antar kan volde sanitære ulemper, skal planen for anlegget forelegges for helserådet og godkjennes av dette før driften påbegynnes.

Hver bedrift av denne art, også de som allerede er i gang skal være undergitt helserådets tilsyn. Hvis det viser seg, at noen bedrift blir drevet med større fare for den alminnelige helsetilstand, enn det nødvendig flyter av dens eget vesen, skal vedkommende rette seg etter de pålegg som helserådet gir til å forebygge sanitær fare.

Innredning av slakterier, pølsemakerier, bakerier, meierier og liknende steder for tilvirking, oppbevaring og behandling av matvarer skal være godkjent av helserådet, som også i hvert tilfelle kan gripe inn, hvis mangler ved reinholdet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevd.

Om salg av fødevarer.

§ 15. Til bruk for mennesker må det ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller helseskadelige nærings- eller nytelsesmidler og heller ikke bruksgjenstander, som kan være skadelige for helsen derved, at de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge nærings- eller nytelsesmidler, som er tilsatt noe stoff, som av helserådet anses skadelig for helsen, eller som er skikket til å skjule, at vedkommende vare er bedervet.

Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby, at det blir solgt eller på annen måte overdratt nærings- eller nytelsesmidler, som kommer fra eller falbys på steder, hvor det ikke blir iakttatt den tilbørlige reinslighet ved varenes tilvirking, behandling, oppbevaring eller sending.

Helserådet har i øyemed som nevnt i denne paragraf rett til å kreve utlevert de fornødne prøver. Helserådet kan mid-

lertidig forby salg og annen overdraging av nærings- og nytelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder, hvor det blant mennesker eller dyr forekommer tilfelle, eller finnes noen basillebærer, av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varene.

Hvor det er nødvendig, kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig legge saken fram for helserådet. Dette kan beslutte, at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadiggjøres på vedkommende selgers bekostning.

Forskrifter for butikker.

§ 16. Hver butikk skal holdes rein og godt utluftet og må ikke brukes til soverom eller kjøkken. Utafor inngangsdøren skal det være fotskraper. Golv og disk skal vaskes hver dag med såpe og varmt vann. Tørr feing er forbudt.

Det skal oppslås lett synlige plakater om at spytting og tobakksrøking i lokalet er forbudt. Spyttbakker skal ikke holdes, da enhver form for spytting i lokalet er forbudt.

Det skal finnes ordentlig vaskestell med tilbehør i butikken eller et tilstøtende rom, så betjeningen kan vaske sine hender. Betjeningen skal vaske sine hender etter bruk av klosettet. Betjeningen skal iakta reinslighet ved innpakking av varene og må ikke f. eks. blåse posene opp eller vete fingrene i munnen.

Alle slags matvarer skal beskyttes mot støv og annen ureinhet, så vel i butikken som i tilberedningsrom og lagerrom. De skal anbringes i tildekte kar, i tette skuffer eller i skap med dører.

Sammen med matvarer må ikke oppbevares andre varer som kan gi næringsmidlene dårlig lukt eller smak. Vekt- og måleredskaper som nyttes ved handel med melk eller andre matvarer skal være reine, når de brukes.

Det er selgeren forbudt å pakke matvarer i aviser eller ureint papir. Ved omføring av matvarer, skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning. Kunden må ikke røre ved andre matvarer enn dem de kjøper.

Et eksemplar av disse forskrifter skal være oppslått i hver butikk.

Forskrifter for meierier og melkeutsalg.

§ 17.

1. Helserådet kan påby at salg av melk og fløte skal foregå fra eget rom (utsalg). Alle som handler med melk skal ha denne oppbevart i særskilte, reine og luftige rom.

- 25 aug. 2. I utsalgs- og oppbevaringsrommet skal golv, vegger og tak være slik at de uten vanskelighet kan holdes reine. Utsalgsrommet skal ha egen inngang fra gaten og må ikke ved dør eller andre åpninger stå i umiddelbar forbindelse med beboelsesrom.
3. De rom hvor melk og melkeprodukter omsettes og bearbeides, skal være lyse og godt ventilert. Disker og golv må vaskes omhyggelig hver dag, vinduer og dører minst hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Golvet må aldri feies tørt.
4. Spyting og tobakksrøking er forbudt. I hvert melkeutvalg skal det finnes vann og vask samt såpe og håndkle. Betjeningen skal jamt vaske hendene, og alltid etter bruk av privet.

§ 18.

1. Betjeningen skal under arbeid være iført hvitt forkle. Kvinnene skal også ha hvitt hodetøy som dekker håret.
2. Melk må bare oppbevares i reine lukte kar, og utmåling eller overhelling fra spann til spann på torg, gate, i portrom eller gårds plass er forbudt.
3. Målekarene må alltid være reine. Det er forbudt å drikke av målekarene eller spennets lokk. Fortinningen i melke-spennene må alltid være hel.
4. Eldre melkeutvalg skal innen 1 år etter at disse forskrifter er stadfestet være brakt i overensstemmelse med disse forskrifter i den utstrekning helserådet forlanger.
5. Ved salg av kunstig fløte kan helserådet gi nærmere hygieniske regler.
6. Melk og melkeprodukter må ikke oppbevares sammen med annen vare som kan gi dem usmak, forurensning eller bederve dem.
7. For meierier og ysterier hvortil er knyttet utvalg for melk og melkeprodukter gjelder også hva det er anført i forskriftenes § 16 (butikk).
8. I hvert meieri, ysteri og melkeutvalg skal et eksemplar av disse forskrifter være oppslått.

Forskrifter for slakterier, pøsemakerier og kjøttutvalg.

§ 19.

- a) Helserådet kan påby at handel med kjøtt og flesk skal foregå fra eget rom, likeså kan det forby anlegg og drift av slakteri på steder hvor sanitære hensyn er til hinder.
- b) I slakterier og pøsemakerier skal golvet være tett, jevnt, av sement eller annet av helserådet godkjent materiale med avløp til kloakk forsynt med vannlås og rist. Rom-

mene skal være rommelige, lyse og forsynt med tette vegger med glatte flater. Lokalene skal holdes omhyggelig reine. Det samme gjelder alt inventar og de redskaper som brukes. Vegger og tak må vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og dører hver uke, golv, disk og vektorer hver dag. Alle maskiner og redskaper som nyttes skal reingjøres hver gang de har vært brukt. Hvert slakteri og pølsemakeri skal så vidt mulig være forsynt med vannledning og spyleslange.

- c) Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbenge, grisehus eller stall.
- d) De i slakteri, pølsemakeri og kjøttutvalg beskjeftigede personer skal være iført reint, hvitt forklær med brystsmekk og forermer, eller annet helt og reint godkjent antrekk, som skal skiftes reint minst 2 ganger ukentlig. Vaskevann, såpe og håndklær må finnes i disse lokaler, og de der beskjeftigede personer må vaske armer og hender før de begynner arbeidet. All kjøttmat må beskyttes mot fluer. Publikum forbyes å røre ved kjøtt som er utlagt til salg.

Tobakksrøking og spyting er forbudt.

- e) Ved slakting må den størst mulige renslighet iakttas. Dyrenes innvoller må tas ut og fjernes snarest mulig etter avlivingen. Avfall av enhver art skal hurtigst mulig fjernes, og likeså litt som mager, tarmer, blod, lemmer eller hud forbli natten over i slakteboden. I denne skal under kjøttets stiving være god gjennomtrekk.
- f) Reingjøring av mager og tarmer tillates ikke i rom hvor kjøttet oppbevares.

Om de stoffer som kan brukes til konservering av kjøtt og kjøttvarer, samt om farging av pølseskin, henvises til forskrifter gitt i henhold til næringsmiddeloven.

- g) Kjøttbutikker skal være lyse, luftige og reine. De bør helst ikke ligge på solsiden. Vender vinduer mot solen, må de i sommertiden være forsynt med markiser. Golvet skal være belagt med fliser eller annet dermed jamgodt materiale, og vegger og tak være av materialer som er lett å holde reine. Disken skal ha plate av marmor, glass, stein eller annet av helserådet godkjent materiale. Kjøttkrokene skal være galvanisert eller av annet materiale som ikke ruster. Vegger og tak skal i sin helhet reingjøres minst hvert fjerdingår, vinduer og dører minst en gang ukentlig. Golv, disk og vektorer skal vaskes minst en gang daglig. Tørr feiling er forbudt. Hvor kjøtt kommer i berøring med vegger og stolper må disse vaskes hver dag.

25 aug. h) Angående kjøttsalg under åpen himmel eller liknende har helserådet til enhver tid adgang til å treffe de fornødne bestemmelser.

i) Transport av kjøtt skal foregå i reine, helst lukte vogner eller i reine kasser, traue eller kurver og være innhyllt i reint dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten.

Ovenstående regler skal være oppslått på et iøynefallende sted i alle slakterier, pølsemakerier og kjøttutvalg.

Forskrifter for utsalgssteder for fersk fisk (herunder fersk sild) og steder hvor der lages fiskemat.

§ 20.

1. Utsalgsstedene og tillagingsstedene skal meldes til og godkjennes av helserådet før de tas i bruk.

Også utsalgs- og tillagingssteder som alt er i bruk, skal meldes til helserådet.

2. Rommene må ikke nyttes til eller stå i forbindelse med rom til alminnelig husbruk. De skal være lyse og ha god lufttilgang. Utsalget bør ha egen inngang fra gate. Bord, disk og annet inventar som fisken legges på, skal være forsynt med marmor, sementstein, glass eller et annet vanntett materiale som helserådet godkjenner. Disken må bare ha åpne rom, ingen skuffer. I rommet skal være innlagt vannspring og vask.

3. Golvet skal være utført av stålskurt sement, fliser eller annet jamgodt materiale. Det skal ha fall og avløp til et med vannlås forsynt golvsluk. Trevegger skal stå på en minst 10 cm høy murfot.

4. Alt avfall skal oppsamles i lukte beholdere av jern eller av et annet materiale som helserådet godkjenner. Beholderne skal være forsynt med tettsluttende lokk og tømmes så ofte, at det ikke oppstår stank; de skal reingjøres (reinspyles) omhyggelig minst én gang daglig.

5. Salg av fersk fisk på torg, åpen gate eller i portrom er ikke tillatt uten helserådets samtykke.

6. Rommene og alt inventar skal til hver tid være i ordentlig stand, og vedkommende er pliktig til å etterkomme pålegg som helserådet i hvert enkelt tilfelle finner nødvendig å gi for å rette på mangler.

7. Fisk eller fiskeprodukter må hverken på disker, hyller eller utstillingsmontre legges på skitne fat, bretter eller i gamle kasser eller utsettes for sol. Underlag av papir eller liknende er forbudt.

8. I utsalgs-, tillagings- eller oppbevaringsrom må ikke 25 aug. settes petroleum, bensin eller andre varer og gjenstander som kan forurense fisken eller gi den smak eller lukt. Alt slags avfall skal straks fjernes således som foreskrevet i punkt 4.
9. All gammel fisk som ikke egner seg til menneskeføde, skal straks bringes bort i samhøve med helserådets forskrifter.
10. Helserådet kan påby, at det i hver forretning skal være godkjent iskasse eller avkjølingsrom.
11. Alle fiskeforretninger skal jamt inspiseres av helserådet.
12. Lokalene skal reinvaskes omhyggelig minst én gang hver dag, og kasser, tønner og andre kjørelere som brukes til fiskehandelen samt vekter og andre redskaper, skal reingjøres ordentlig hver dag snarest etter bruken og ellers så ofte som helserådet finner det nødvendig. Tørr feing er forbudt. Tak og den del av veggene som ikke daglig vaskes, reingjøres så ofte som helserådet bestemmer.
- Finnes det fiskekummer, skal de være av marmor, sement, stein, glass eller annet materiale, som helserådet godkjenner og være slik forarbeidd at de lett lar seg tømme og reingjøre.
- Alle bruk av tobakk og spyting på golvet er forbudt. I hvert rom skal være oppslått plakat herom.
- Det skal være lett adgang til reint vaskevann, såpe og reine håndklær til betjeningen.
- Betjeningen skal iaktta omhyggelig reinslighet med sin person og sine klær. Oppbevares betjeningens tøy i lokallet, skal det henges opp i et skap med dør.
13. Hvis disse forskrifter eller pålegg som helserådet gir i henhold til dem, ikke etterkommes, kan helserådet, etter forgjeves å ha gitt advarsel, forby stedet brukt, til manglene er rettet.
14. Disse forskrifter omfatter også bedrifter som allerede er i gang. For slike bedrifter gjelder dog bestemmelsen i punkt 2 om vannspring og vask og bestemmelsen i punkt 3 bare i den utstrekning helserådet i hvert enkelt tilfelle finner det nødvendig.
15. Helserådet kan gjøre unntak fra bestemmelsene i disse forskrifter.

Forskrifter for bakerier.

§ 21.

1. Bakerier eller rom som står i åpen forbindelse hermed må ikke nyttes som sovested. Golv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag etter

25 aug. endt arbeid skal golvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under reingjøringen må bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.

2. Bakeribedriften uvedkommende gjenstander som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrommene eller hindre reingjøring av disse må ikke finnes i bakeriet eller de rom som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, gafler, kniver, skjær og matspann eller liknende oppbevares i arbeidsrommene, like så litt gangklær. Kull og annet brenne må ikke ligge løst utover golvene, og aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet.
3. Trau, bord, hyller, plater, fjeler osv. må daglig gjøres reine. De må ikke brukes til å sitte på.
4. Smør, melk osv. må oppbevares i reine tildekte kar. De stoffer som nyttes til strykning av bakverk må bare til-lages for dagens behov. Strykevisker må være reine for ethvert stoff, og må hver dag reingjøres i kokende vann.
5. Melsekker skal børstes omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og innholdet tømmes i baketrauet.
6. Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, like-så å henlegge tobakk og pipe. Spyting er forbudt.
7. Under sitt arbeid må bakeren være iført egen, rein, hvit drakt, som ikke brukes utafor bakeriet og som vaskes minst to ganger ukentlig.
8. I bakeriet skal det være vaskevannsstell, såpe og reine håndklær.
9. Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig under-arme og hender umiddelbart før og etter deig- og brød-lagingen. Likeledes vaskes hendene etter bruk av klo-settet.

Det er forbudt å beskjeftige i bakeriet personer som har sår, byller eller utslett på hender eller armer.

10. Ombæring og utbringning av brød og annet bakverk skal skje i reine korgar og kasser som er lukket eller fosynt med overbygning eller tett fastbundet, rein presenning.
11. Bakerier må ikke nyttes til klæsvask.
12. I hvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være oppslått.

Om fjøs og melkens behandling.

§ 22. Fjøs skal være lyse. De skal holdes reine og vel luftet. Storreingjøring minst en gang om året: Vasking av golv, vegger, tak og alt inventar med grønsåpe og varmt vann og utlufting med gjennomtrekk i flere dager.

Binger for kalv og sau skal hyppig tømmes og kalkes. 25 aug. Fôringskrybber skal vaskes og spyles hver dag.

Kuene skal holdes reine.

Melkekar og melk må behandles med den største reinslighet.

I hvert fjøs skal det være vaskevannsstell med vaaskefat, såpe og reint håndkle.

Den som melker, skal være iført reint hvitt armforkle og skal før melkingen såpevaske sine hender. Er juret eller kuas bakparti tilsølt, må det før melkingen foretas grundig avvasking av de tilsølte partier og etterpå fullstendig avtørring med rein tørr klut. Alle melkekjørelere og de arbeidsklær som brukes under melkingen må oppbevares i rom utafor fjøset. Under melkingen må ombæring av stråfôr, utmåking av gjødsele eller annen virksomhet som fører med seg støv eller stank i fjøset, ikke finne sted. Melken må snarest bringes ut av fjøset og siles over i reine spann.

Melk må såvidt mulig ikke oppbevares i beboelsesrom. Kan dette ikke unngås, må de kar den oppbevares i være tildekt. Under ingen omstendighet må dog melk oppbevares i soverom eller i rom, hvor syke oppholder seg.

Ved sanna sykdom blant besetningen som må antas å kunne forurense melken eller på annen måte kunne overføres til mennesker eller dyr skal salg av melk fra vedkommende ku stanses. Likeledes ved mistanke om smittsom sykdom i husstanden skal alt salg av melk stanses. Forholdet meldes til nærmest boende helserådsmedlem, som nærmere skal undersøke saken og gi melding herom til helserådets ordfører.

Om anlegg og drift av pelsdyrgårder.

§ 23. Anlegg av pelsdyrgård må på forhånd meldes til og godkjennes av helserådet.

Pelsdyrgård må ikke legges så nær beboelseshus eller offentlig vei at lukt er til plage, heller ikke må den legges slik at der kan komme tilsig eller avfall til brønn, bekk eller annet sted hvor en tar vann til folk, fe osv. Avfallet fra gården må brennes eller legges i kompost og dekkes godt med jord.

Kopper og kar som en bruker i gården må vaskes i særskilte kar. Kluter, koster eller annet som blir brukt til vasken må ikke brukes til annen vask i beboelseshus eller uthus. Kammer og koster som en bruker til pelsdyr må ikke brukes til andre dyr. Sendingskasser må ikke settes inn i uthus, fjøs eller stall før de er grundig reingjort.

De som steller med dyrene skal ha særskilt fottøy til bruk i pelsdyrgården og må passe nøye på at dette fottøyet ikke kommer inn i beboelseshus, grisehus, fjøs eller stall, uten at

25 aug. det er godt vasket. Røkterne skal ha særskilte ytterklær (overalls) når de steller dyrene. Hver gang røkteren har stelt dyrene, behandlet redskap, kar o. l. må han vaske hender og underarmer grundig. Dersom en av en eller annen grunn må ta hvalper inn i hus for kortere tid, må streng reinslighet iakttas. De må bare behandles av røkteren. Når de er kommet tilbake til pelsdyrgården må det rom de har vært i reingjøres og luftes grundig.

Revemat må oppbevares, behandles og sendes slik at det ikke kommer lukt eller annen urenslighet til beboelsesrom, matrom, til offentlig gate, plass eller vei.

Om offentlige boksamlinger.

§ 24. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger skal følgende ikattas:

1. Bøker må ikke lånes ut til personer som lider av smittsom sykdom eller til personer som tilhører husstand, hvor der er smittsom sykdom.
2. Hvis en person som har bøker til låns fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom eller sann bryter ut innen den husstand som han tilhører, skal bøkene før de utlånes til andre desinfiseres etter den fremgangsmåte som helserådets ordfører bestemmer.
3. Alle bøker i offentlig boksamling skal 1 gang årlig ettersees av den som forestår boksamlingen sammen med tilsynsmannen i helsekretsen. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

Tjenerhold.

§ 25. Tjenere skal skaffes tilstrekkelig ventilerte, tette og varme soverom, særskilt for mannlige og kvinnelige tjenere.

Barberstuer og frisørforretninger.

§ 26.

1. Før et lokale tas i bruk til dame- eller herrefrisørsalong, må det være godkjent av helserådet. Søknad om godkjenning må på forhånd sendes inn. Det samme gjelder flytting eller større forandring av bedrift som alt er i gang.
2. Hvert lokale (rom) som tillates tatt i bruk til dame- eller herrefrisørsalong, bør ha en golvflate av minst 16 m².
3. I dame- eller herrefrisørsalong med tilhørende rom må ikke oppbevares gjenstander som ikke vedkommer bedriften eller som kan hindre reinhold, utbre stank eller liknende. Lokalene må holdes omhyggelig reine. Hår, såpeskum, papir, bomull og brukt tøy bringes bort etter hvert.

- Så vel reine som skitne servietter, frottékluter, kapper 25 aug. og håndklær m. m. må oppbevares på hensiktsmessige og dertil bestemte steder.
4. Hovedreingjøring av dame- og herrefrisørsalonger med tilstøtende rom skal foretas minst 2 ganger om året. Golvet skal vaskes minst en gang daglig. Bord, stoler, konsoler, hyller og liknende skal hver dag tørres med en fuktig klut.
 5. Lokalene må være godt ventilert, så der til stadighet er frisk luft i dem.
 6. Betjeningen skal iaktta omhyggelig personlig reinslighet og vaske hendene før behandlingen av hver kunde. Under arbeidet skal de være iført rein, hvit jakke eller frakk som skal skiftes rein minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt betjeningen å røke i arbeidstiden. Personer som lider av smittsom sykdom, herunder innbefattet smittsom hudsykdom, eller av sår eller byller på hendene, må ikke beskjeftiges i dame- eller herrefrisørsalong.
 7. Ved barbering må der for hver kunde brukes reinvasket serviett og reint dekke over nakkeputen. Brukes frottékluter må disse alltid være reinvasket og til stede i et tilstrekkelig antall og behandles på samme måte som bestemt for servietter. Servietter, frottékluter og håndklær skal etter bruken vaskes og kokes og tørres godt på reint luftig sted.
 8. Barbervannet må tappes eller helles i barberskålen (koppen), som renses i kokende vann mellom hver barbering. Hvis ikke vedkommende kunde bringer med egen barberkost kan sånn bare brukes til oppskumming av såpen, og innsåping må i så fall foregå med hånden. Barberkosten skal etter hver kunde grundig reingjøres i kokende vann.
 9. Maskinbørster og felles pudderkvast må ikke brukes. I stedet for pudderkvast kan brukes en klype rensset bomull eller liknende som bare brukes 1 gang. Alunstift i fyrstikkformat kan brukes, men bare 1 gang. Pudder må oppbevares i beholder med lokk.
 10. Ved klipping må der mellom halsen og kappen brukes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt, som bare brukes en gang. Kappen skal alltid være rein og fri for hår.
 11. Gas-strimler og pakninger for permanentkrøll må ikke brukes om igjen.
 12. Der skal være et tilstrekkelig antall hår- og nakkebørster, så hver kunde får reine børster.
 13. Alle redskaper må omhyggelig reingjøres før de tas i bruk til ny kunde. Klippemaskiner, sakser, kniver og viklepinner for permanentapparater kokes, flamberes, eller

25 aug. reingjøres på annen av helserådet godkjent måte. Kammer og børster renses i salmiakkspiritus og vann (25 à 30 dråper i 200 à 300 gram vann) eller på annen av helse- rådet godkjent måte. Kammer bør oppbevares i høye glass fylt med lysoformopløsning.

14. Kunder med utslett eller mistenkelig håravfall som det kan være frykt for er smittsomt, må enten avvises, henvises til lege eller betjenes med egne redskaper. Redskaper og annet som er brukt til slike kunder må grundig utkokes eller på annen måte betryggende desinfiseres straks etter bruken.

15. Helserådet kan gjøre unntak fra forskriftene.

16. Plakat om disse forskrifter skal henges eller slås opp på et iøynefallende sted i hver dame- eller herrefrisørsalong. Plakaten bør innrammes under glass.

Om møller.

§ 27.

1. Møller skal nedstøves minst 4 ganger årlig, og golvene feies 2 ganger ukentlig.
2. I møllekammeret og andre rom som hører til møllen og som tjener til opphold for de møllesøkende eller møllens arbeidere, skal golvene feies fuktig hver dag; golv, benker, stoler vaskes minst 1 gang i uken og vinduer, dører og veggene i mannshøyde minst en gang hvert fjerdingår.
3. Spyting og tobakksrøking er forbudt.

Forskrifter for reinhold i skogshytter.

(Jfr. Vedtekter om istandbringelse og innredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogsarbeide og fløtning i Elverum, stadfestet ved kongelig resolusjon av 18 desember 1925.)

§ 28.

1. Huset skal holdes godt ventilert døgnet rundt, særlig ved ventiler i gavlene eller trekkpipe i taket.
2. Det er forbudt å spytte på golv, vegger eller innbo.
3. Sengene skal reies opp hver morgen. Løs seingehalm må ikke brukes.
4. Etter hvert må skal det vaskes opp, matkopper og spise- stell settes i hyller eller skap, gryter, stekepanner og kaffe- kjeler på en plass for seg, matlevninger og avfall bringes bort. Maten skal gjemmes i særskilt matbu eller skap. Feiekost og brukbare vannbøtter skal være til stede i rommet. Samme bøtte må ikke nyttes både til reinvann og til vask.
5. Minst en gang om uken skal golvet vaskes. Golvet skal daglig feies etter først å være dynket med vann eller strødd med snø så det ikke gyver.

6. Sjøppel, avfall, urin og annet søl må ikke kastes utafor 25 aug. døren eller omkring husveggene.
7. Arbeidsgiveren skal sørge for at huset er ordentlig rengjort, når det tas i bruk. Når et arbeidslag reiser, plikter det å gjøre reint etter seg.
8. Alle som bor i huset skal iaktta reinslighet og være ansvarlig for at disse regler etterfølges. De velger seg imellom en ordensmann, som har oppsynet med ventilasjonen og reinholdet.

Ordensmannen velges enten skiftevis hver uke, eller den samme kan velges for lengere tid hvis derom er enighet.

9. Det er ordensmannens plikt å påse disse regler overholdt og å melde fra til helserådet, hvis hans myndighet ikke respekteres. Personer som har utøy, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller annen smittsom sykdom, eller som ved ureinslighet er til plage for andre, kan vises bort av helserådet.
10. Overtredelse av disse forskrifter straffes etter den til enhver tid gjeldende lovgivning.
11. Et avtrykk av disse forskrifter skal slås opp i alle skogshytter.

Om smittsomme sykdommer.

§ 29.

1. Når en tuberkuløs syk, hvis sykdom er forbundet med smittefarlig avsondring forandrer bopel skal melding derom gis til helserådets ordfører. Meldeplikt påhviler så vel den syke selv som den husvert hvorfra og den husvert hvortil den syke flytter. For tjenestefolk påhviler meldeplikt vedkommende husbond.
2. Ved opptreden av sykdomstilfelle, som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal den husbond eller husfar som har å gi melding derom til helserådets medlemmer eller dets ordfører — i henhold til sunnhetsloven av 16 mai 1860 — tillike dra omsorg for betryggende avsondring, så vidt omstendighetene tillater. Avsondringen må omfatte ikke bare den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre bruksgjenstander som de nytter eller som den syke har brukt i de nærmeste dager før sykdommen brøt ut. Matvarer må ikke oppbevares i det rom, hvor den syke oppholder seg.
3. Inntil lege er kommet til stede og har meddelt nærmere forskrifter, må samkvem mellom det sted, hvor sykdommen er oppstått og andre steder innskrenkes til det minst mulige. Særlig må personer av samme husstand som den

- 25 aug. syke, ikke uten nødvendighet delta i møter eller sammenkomster av større antall mennesker. Uvedkommende personer må ikke gis adgang til det rom, hvor den syke oppholder seg. Sammenkomster i selskapielig eller annet øyemed må ikke holdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.
4. Når lege er kommet til stede skal han foreløbig treffe de anordninger med omsyn til avsondring av den syke og dennes omgivelser og med omsyn til rensing av sykeværelset og de under sykdommen nyttede gjenstander, som sykdommens beskaffenhet krever og omstendighetenes tillater.
 5. Hvis det leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted, hvor sykdommen er opptrådt, må dette straks opphøre inntil tillatelse er meddelt av den tilkalte lege.
 6. Barn fra den husstand, hvor sykdommen er opptrådt må ikke søke skolen før tillatelse er meddelt av den tilkalte lege. For så vidt sykdommen opptrer i lærerens husstand og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må denne lukkes inntil legen har gitt nærmere bestemmelser.
 7. Så snart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i anledning av samme trufne forføyninger er innløpet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføyninger, som etter tilfellets beskaffenhet er nødvendige.
 8. Gang-, sengklær og andre gjenstander, som har vært brukt av personer som har lidt av smittsom sykdom, eller har henstått i rom, hvor disse personer har oppholdt seg, må ikke avhendes eller overlates til andre før de er rensset etter nærmere bestemmelse av helserådets ordfører.
 9. Rom, hvor personer som lider av smittsom sykdom har oppholdt seg skal også renses etter anvisning av helserådets ordfører.
 10. Huseieren er like overfor helserådet ansvarlig for at fraflyttede rom vaskes og reingjøres ordentlig før nye beboere flytter inn.
 11. Voksne personer og pleiebarn fra fremmede kommuner må ikke mottas til forpleining mot eller uten godtgjørelse, med mindre de har nydatert legeattest for at de ikke lider av noen smittsom sykdom. Såfremt de lider av noen smittsom sykdom, må forholdet først godkjennes av helserådets ordfører.
 12. Det er forbudt kvinner som lider av smittsom sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.
 13. Når lærer har grunn til å anta, at et skolebarn lider av utøy, skabb eller annen smittsom hudsykdom, skal han sende barnet hjem med skriftlig oppfordring til vedkom-

mende i hjemmet om å sørge for, at barnet blir befridd 25 aug. for sin hudsykdom eller sitt utøy, før det på ny sendes i skole. På samme måte skal skolebarn som læreren antar lider av annen smittsom sykdom bli sendt hjem med skriftlig oppfordring om at lege må bli rådspurt.

Alminnelige bestemmelser.

§ 30.

1. Eier eller leier av hus er som sånn ansvarlig for at alle de plikter oppfylles som påbys i disse helseforskrifter. Det påligger helserådet å påse at forskriftene blir overholdt.
2. Herredstyret besørger trykt det nødvendige antall av disse helseforskrifter samt det nødvendige særavtrykk til oppslag.
3. Avvikelse fra helseforskrifter kan finne sted, men bare med tillatelse fra helserådet i hvert enkelt tilfelle. Det forutsettes at forskriftene håndheves med skjønnsomhet i den første overgangstid. I uoppsettelige tilfelle kan helserådets ordfører midlertidig dispensere.
4. Det påhviler de forskjellige helsekretsers tilsynsmenn å melde overtredelser til helserådets ordfører.
5. Overtredelse av disse forskrifter straffes etter den til enhver tid gjeldende lovgivning.
6. Disse helseforskrifter trer i kraft 3 — tre — måneder etter at de er stadfestet.

Tillegg.

Fortegnelse over helseforskrifter og forskrifter om næringsmidler m. v., utferdiget for det hele land, er inntatt som tillegg til de ved kongelig resolusjon av 16 desember 1938 stadfestede helseforskrifter for Strinda. Se Lovtidend 1 avdeling for s. å. nr. 49 (side 1567—68). Jfr. kongelig resolusjon av 5 mai 1939 om iskrem.

Kongelig resolusjon.

25 aug.

I. I henhold til §§ 11 og 4 i sundhetsloven av 16 mai 1860 med senere endringer, og i henhold til § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 gis stadfesting på vedtak av Lødingen herredstyre, Nordland fylke, i møter 13 juli 1937 og 18 april 1939, og på vedtak av Tjeldsund herredstyre, samme fylke, i møter 22 mai 1937 og 11 februar 1939 om nye alminnelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel.

II. De alminnelige helseforskrifter som nå gjelder for Lødingen herred, stadfestet ved kongelig resolusjon av 25

25 aug. august 1914, og tuberkuloseforskrift stadfestet ved kongelig resolusjon av 29 august 1904, og de alminnelige helseforskrifter og tuberkuloseforskrift som nå gjelder for Tjeldsund herred, stadfestet ved kongelige resolusjoner av henholdsvis 30 april 1910, 14 april 1915 og 5 juni 1914 — oppheves fra den tid den nye forskrifter trer i kraft.

Forskriftene lyder så:

Om tilsynet.

§ 1. Herredet skal til hver tid være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann, valt blant helserådets medlemmer. Tilsynsmennene har i hver sin krets plikt til å påse helseforskriftene gjennomført og overholdt. Tilsynsmennene velges i første helserådsmøte etter at nyvalt herredstyre har begynt sitt virke og fungerer til neste valg.

Om boligforhold.

§ 2. Ved oppføring eller påbygging av bolig, som er bestemt til varig opphold for mennesker, eller av uthus til sånn bolig, skal anmeldelse derom gjøres til nærmeste medlem av helserådet. Denne sender melding videre til helserådets ordfører. Følgende skal iakttas:

- a. Ved nybygg skal det til hustomt velges et sted med lett adgang til godt og rikelig drikkevann og tilfredsstillende kloakkavløp.
- b. Avstanden mellom våningshus og matbu på den ene side, privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjærkre på den annen side må ikke være mindre enn 10 meter.
- c. Bebyggelsen skal ordnes således, at det kan komme så meget sol til beboelsesrommene som mulig med den plass som står til rådighet, og intet hus må anbringes sånn at det tar bort sollyset fra annet beboelseshus.
- d. Matjorden skal fjernes fra hustomten, denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avgrøfting og avledning beskyttes mot overvann og mot grunnvann til sånn dybde som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig. På tuén og gårds-plass skal fordypninger utfylles, så at det ikke dannes vann- eller sølepytter.
- e. Våningshus som er bestemt til varig opphold for mennesker, skal oppføres på undermur av gråstein eller betong av minst 30 cm høyde over jorden. Undermuren skal være tett, og hvor det ikke er kjeller skal den være forsynt med minst 2 trekkhull, hvert minst 150 cm² stort. Trekkhullene må være dekket med smågitret rist. Over grunnmuren skal det legges isolasjonsbelegg. Hvor det ikke er kjeller må der mellom golvet i 1 etasje og jord-overflaten være minst 60 cm avstand.

- f. Golvet i nederste etasje skal være dobbelt og forsynt med 25 aug. tørr fyll mellom golvene.
- g. Ethvert beboelsesrom som ikke har skråtak skal være minst 2,50 meter høyt fra golv til loft. I eneboliger og småhus kan dog høyden innskrenkes til 2,35 meter og i enkelte rom som innres fra nytt av i eldre bygning kan høyden med helserådets samtykke innskrenkes inntil 2,20 meter. Hvor loftsbjellene er frittliggende regnes høyden til disses underkant. I rom med skråtak må en så stor del av rommet som svarer til halvdelen av dettes golvflate, ha en høyde på minst 2,5 meter i eneboliger og småhus 2,35 meter og høyden under skråtaket må intet sted være under 1,5 meter. Hvor sånt rom innres fra nytt av i eldre bygning kan med helserådets samtykke største høyde under skråtaket innskrenkes til minst 2,20 meter og laveste høyde minst 1,25 meter.
- h. I hvert beboelsesrom skal det være minst 1 vindu som kan åpnes. Vinduets lysåpning skal tilsvare minst $\frac{1}{10}$ av rommets golvflate. Hvor lysforholdene er særlig gunstige kan dog en mindre lysåpning med helserådets samtykke tillates, liksom en større lysåpning kan kreves hvor lysforholdene er særlig ugunstige. I eldre beboelsesrom som ikke har noe vindu som kan åpnes, skal minst et sånt anbringes innen 1 år etterat disse forskrifter er blitt stadfestet.
- i. Arbeidsrom og verkstedslokaler er undergitt helserådets tilsyn og de bestemmelser det måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbrakt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig. (Om ventilasjon i garasjer og reparasjonsverksteder for motorvogner, se kongelig resolusjon av 17 april 1931.)
- j. Midlertidige losjihu for arbeidere ved tilfeldig arbeid eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende som helserådet anser nødvendig. Det skal ikke være større belegg på hvert rom enn at det blir 10 m³ på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig utstyr. Det skal være vaskestell i fornødent antall og eget rom til tørk av klær. Rommene i disse losjihu skal daglig reingjøres.

§ 3. Kjellere skal være tørre, reine og luftige.

Hvis det stadig skjer ansamling av vann i en kjeller, skal helserådet ha rett til å påby sann drenering av grunnen at kjelleren kan holdes tørr.

Kjellere skal ha vindu eller annen åpning, som kan brukes til luftveksling.

25 aug. For kjellerrom, som benyttes til beboelse, handel eller verksted skal følgende bestemmelser gjelde:

Høyden fra golv til loft skal være minst 2,50 meter. Overkanten av jorden på husets utside må intet steds stå mere enn $1\frac{1}{4}$ meter høyere enn kjellerens golv. Ytterflatene av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 cm bred luft- og lysgrav, der skal gå minst 20 cm dypere ned enn kjeller-golv og være godt drenert.

Grunnen under sånt kjellerrom skal være drenert og fylt med et minst 20 cm høyt lag av pukstein. Golv skal være dobbelt og fylt med tørr fyll og ligge minst 0,5 meter over høyeste grunnvannstand. Det underste golv skal være av vanntett stoff — asfalt, sement eller liknende, det øverste skal være et minst $6\frac{1}{2}$ cm tykt, godt sammenpløydd tregolv. Rommet skal være forsynt med ovn og friskluftventilasjon etter helserådets nærmere anordning.

Det skal ha minst 1 vindu, som kan åpnes. Vindusflaten skal være minst $\frac{1}{10}$ av golvflaten, og minst $\frac{2}{3}$ av lysåpningen skal være over jordoverflatens nivå.

§ 4. Brukes kokeovn i beboelsesrom skal der anbringes hensiktsmessig innretning til bortledning av dampen.

§ 5. Helserådet kan påby utflytning fra bolig eller rom som av mangel på tilstrekkelig lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet, overfylling med beboere eller på annen måte har vist seg å være skadelige for sunnheten.

Intet skolelokale eller annet forsamlingslokale må tas i bruk før det er godkjent av helserådet.

Om husdyrhold.

§ 6. Husdyr unntatt hund og katt må ikke huses inne i beboelsesrom eller i rom, som benyttes som oppbevaringssted for matvarer, og det må fra dyrenes oppholdssted ikke kunne skje tilsig til noe sånt rom eller til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr eller tas vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler.

I tettere bebygde strøk kan helserådet fastsette særlige forholdsregler for eller ganske forby, at der holdes husdyr av foran nevnte slags, hvis dermed følger sanitære ulemper.

Helserådet bestemmer hvilke strøk der til enhver tid er å anse som tettere bebygde.

Om priveter og avfallsstoffer m. m.

§ 7.

a. Til hvert våningshus skal det innrettes et privet med privetbinge. Dette må ligge minst 10 meter fjernet fra eget

eller andres våningshus og matbu samt fra offentlig eller 25 aug. felles privat vei. Fra privetet må det ikke kunne skje tilsig hverken til noe av de nevnte steder eller til oppkomme, brønn, bekk eller andre steder, hvorfra tas drikkevann for mennesker eller husdyr eller vann til annet husbruk, og heller ikke til vann, som brukes i bedrift, som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler.

b. Ved bygninger og steder, hvor det jevnlig samles mange mennesker f. eks. ved faste utstillingsplasser, kommunelokaler, kirker, bedehus, hoteller, skoler, verksteder, ungdomslokaler eller andre forsamlingslokaler, skal det forefinnes priveter og urinsteder særskilt for menn og kvinner og av sånn størrelse og innredning som helserådet for hvert sted bestemmer.

c. Privetbinger skal være innklædd og påfylles strømidler så ofte og i sånn mengde, at ekskrementene holdes tildekt. Bingene skal tømmes minst 2 ganger årlig og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det.

Med helserådets samtykke kan privet innrettes i egen bygning eller i annen uthusbygning i kortere avstand enn 10 meter fra våningshus, matbu og vei eller inne i våningshus, hvis det innrettes frostfritt vannklosett eller klosettinnretning med flyttbare beholdere. Følgende skal da iakttas:

Der må ikke komme stank fra privetet til beboelsesrom, kjøkken eller rom, hvor matvarer oppbevares. Privetet skal ha tette vegger og dør, som kan holdes ordentlig gjenlukt. Det skal ha vindu som kan åpnes til friluft og være forsynt med luftpipe. Setet skal være forsynt med tilhengslet lokk. Anvendes flyttbare beholdere skal de stå i kasse på tett underlag. De skal jevnlig påføres et strømiddel i så tilstrekkelig mengde, at ekskrementene dekkes. Beholderne skal tømmes før de blir $\frac{3}{4}$ fulle eller oftere, hvis helserådet av sanitære grunner forlanger det. Ved hver tømming skal beholderne ordentlig reingjøres.

Priveter skal alltid holdes tilbørlig reine.

Anbringes pissoarer inne i beboelseshus skal de innrettes som foran omhandlet for klosettrom i beboelseshus. Anbringes urinsteder annet steds, skal helserådets nærmere bestemmelser derom etterfølges. Pissoarer skal gis avløp til kloakk eller annet av helserådet godkjent sted. De skal holdes godt reine.

Med hensyn til stank eller tilsig fra pissoarene skal disse være undergitt de samme bestemmelser som priveter.

§ 8. Soppel, feieskarn eller annet avfall så vel fra beboelseshus som fra bedrifter må ikke slås like utenfor husdøren

25 aug. men skal enten brennes, samles i tette med lokk forsynte kasser, legges i kompost eller bortbringes til sted, som dertil måtte være anvist av helserådet. Anvendes kasser skal de tømmes og reingjøres, førenn de blir ganske fulle og så ofte at stank unngås og dessuten når helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig.

Komposter eller andre opplag av avfall eller gjødningsstoffer må ikke legges nærmere allfarvei, beboelseshus eller matbu enn 10 meter, de skal alltid holdes vel tildekt med jord og de skal anlegges således, at derfra ikke skjer tilsig til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler.

Vaskevann, skyllevann og liknende må ikke slås like utenfor husdøren eller i dennes eller våningshus og matbus nærhet, men i godt tildekte synkebrønner eller synkegrøfter, som ikke må ligge nærmere våningshus, matbu eller allfarvei enn 10 meter og således at derfra ikke skjer tilsig til ovennevnte steder eller til sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr osv. eller til nabos eiendom uten dennes tillatelse. Synkebrønner og synkegrøfter skal reingjøres og spyles så ofte det viser seg nødvendig. Kloakkvann skal ledes til stor synkebrønn, synkegrøft, til steinur eller beleilig bakkeskråning under hensyntagen som ovenfor nevnt.

Enhver vask, hvori tømmes skyllevann skal være forsynt med fast rist og vannlås.

Åtsler skal enten brennes eller nedgraves på et avsides sted, minst 1 meter under jordoverflaten.

Fra uthus eller bedrifter må det ikke skje tilsig av gjødsel eller andre illeluktende eller forråtnende stoffer til vann, som benyttes som foran nevnt, heller ikke til offentlig eller felles privat vei, og ikke til nabos eiendom uten hans tillatelse.

§ 9. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei skal foregå på sånn måte, at intet av betydning spilles. I tettere bebygde strøk og på marker, som har helling til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra det tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler skal gjødningsstoffene enten hurtigst mulig nedmuldes eller tildekkes med jord. Privetgjødning må ikke opplegges eller spres nærmere brønn, bekk eller annet sted, hvorfra vann tas til bruk som foran nevnt enn 10 meter, og annen naturlig gjødsel ikke nærmere enn 5 meter.

25 aug.

Om kloakker.

§ 10. Hvor kloakk inntil en avstand av 32 meter kan tilknyttet offentlig kloakk eller grøft, er eier av våningshus når helserådet forlanger det, på egen bekostning forpliktet til å anlegge en sånn. Kloakken må være forsvarlig utført, ha innretning til å oppta overvann og spillvann, ventileres og være frostfri og må med letthet kunne holdes i orden og renses, så stank og annen ulempe til enhver tid unngås. Forårsaker utmunning av kloakk i åpne grøfter, rennesteiner eller annet sted på innmark stank eller ulemper, kan helserådet pålegge rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken inntil manglene er avhjulpet.

Kloakkavstikkere skal være av jernrør, glasserte lerrør eller annet av helserådet godkjent materiale. De skal være tette i sammenføyningene og holdes i forsvarlig stand. Rensning av kloakker og kummer må skje til tider og på den måte at minst mulig ulempe derved oppstår. Rensning må skje så ofte, at avløpet ikke stanser opp eller stank oppstår til ulempe for omkringboende. Det optatte bunnfall må straks føres bort. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må kun ledes gjennom lukte avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte. De må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk direkte eller gjennom samlekum uten helserådets samtykke. Ved nybygging er eieren forpliktet til å sørge for, at tomten ordentlig dreneres, og at det anlegges lukket avløp i kloakkledning selv om avstanden til offentlig kloakk eller grøft er over 32 meter, når det er nødvendig av sanitære grunner, og anlegget ikke medfører uforholdsmessige utgifter.

Hvor det er anlagt kloakk skal hver beboelsesleilighet ha minst 1 vask, forsynt med vannlås eller annen av helserådet godkjent innretning som hindrer kloakkgass fra å trenge ut. De offentlige kloakker skal renses og spyles i den utstrekning som helserådet finner det nødvendig.

Tilfredsstiller eldre kloakkanlegg ikke de oppstilte fordringer kan helserådet påby dem omlagt i den utstrekning det er nødvendig for å forebygge sanitære misligheter.

Om drikkevann.

§ 11. Brønn, bekk eller annet vann, hvorfra der tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift, som omsetter eller tilbereder nærings- eller nytelsesmidler, må ikke forurenses på noen som helst måte. Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann tatt

25 aug. fra sted, som ligger privet, urinsted eller gjødseopplag nærmere enn 10 meter, eller som har tilsig derfra.

Renvannsbrønner skal på hensiktsmessig måte beskyttes mot overvann, de skal tømmes og renses minst 1 gang hvert år eller oftere, hvis helserådet av sanitære grunner krever det. Renvannsbrønner, som ikke er større enn 2 meter på hver kant, skal være steinsatt eller på annen måte klædd på sidene, overbygd og forsynt med tilhengslet lokk.

Sisterner for regnvann til bruk som foran nevnt skal beskyttes mot tilsig fra jordoverflaten i omkretsen, de skal være overbygd og forsynt med tilhengslet lokk.

Eier av leiegård, arbeiderbolig, fabrikk eller forsamlingshus skal være pliktig til å sørge for tilstrekkelig og reint drikkevann.

Helserådet kan til enhver tid forby drikkevann benyttet hvis det finner vannet uhygienisk til bruk.

Om sunnhetsfarlige bedrifter.

§ 12. Ved anlegg av bedrifter, som helserådet antar kan volde sanitære ulemper, skal planen for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet, før driften påbegynnes. Enhver bedrift av denne art, også de som allerede er i gang, skal være underkastet helserådets tilsyn. Hvis det viser seg, at noen bedrift blir drevet med større fare for den alminnelige sunnhetstilstand, enn driftens natur nødvendig medfører, skal vedkommende rette seg etter de pålegg, som helserådet gir til forebyggelse av den sanitære fare.

Innredning av slakterier, pølsemakerier, bakerier, meierier og liknende steder for tilvirkning, oppbevaring og behandling av matvarer skal være godkjent av helserådet, som også i hvert tilfelle kan gripe inn, hvis mangler ved reinholdet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevd.

Om salg av nærings- og nytelsesmidler m. v.

(Se også lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 og de forskrifter som er utferdiget for det hele land. Jfr. tillegget.)

§ 13. Til bruk for mennesker må det ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sunnhetsskadelige nærings- eller nytelsesmidler og heller ikke bruksgjenstander, som kan være skadelige for sunnheten derved, at de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge nærings- eller nytelsesmidler, som er tilsatt noe stoff, som av helserådet anses skadelig for sunnheten, eller som er skikket til å skjule, at vedkommende vare er bedervet.

Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet 25 aug. forby, at det blir solgt eller på annen måte overdratt nærings- og nytelsesmidler, som kommer fra eller falholdes på steder, hvor det ikke blir iaktatt den tilbørlige reinslighet ved varenes tilvirkning, behandling, oppbevaring eller forsendelse.

Helserådet er i øyemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de fornødne prøver. Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- og nytelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder, hvor der blant mennesker eller dyr forekommer tilfelle, eller finnes noen basillebærer av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varene.

Hvor det er nødvendig, kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte, at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

Fjøs- og fjøsstell.

(Se også lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 og de forskrifter som er utferdiget for hele landet. Se tillegget.)

§ 14. Fjøs skal være lyse. De skal holdes reine og vel luftet. Storreingjøring minst en gang om året: Vasking av golv, vegger tak og alt inventar med grønnsåpe og varmt vann og lutlufting med gjennomtrekk i flere dager.

Binger for kalv og sau skal hyppig tømmes og kalkes. Foringskrybber skal vaskes og spyles hver dag.

Kuene skal holdes reine.

Melkekar og melk må behandles med den største reinslighet.

I ethvert fjøs skal det være en vaskevannsstol med vaskefat, såpe og reint håndkle.

Den som melker, skal være iført en rein melkedrakt og skal før melkingen såpevaske sine hender, og er juret eller kuas bakparti tilsølet, må der før melkingen foretas en grundig avvasking av de tilsølte partier og etterpå en fullstendig avtørring med rein tørr klut. Alle melkekjørelere og de arbeidsklær som brukes under melkingen må oppbevares i rom utenfor fjøset. Under melkingen må ombæring av stråfor, utmåking av gjødsel eller annen virksomhet som frembringer støv eller stank i fjøset ikke finne sted. Melken må snarest bringes ut av fjøset og siles over i reine spann.

Melk må så vidt mulig ikke oppbevares i beboelsesrom.

Kan dette ikke unngås, må de kar, hvori den oppbevares

25 aug. være tildekt. Under ingen omstendighet må dog melk oppbevares i soverom eller i rom, hvor syke oppholder seg.

Ved sykdom blant besetning skal salg av melk fra vedkommende ku stanses og ved mistanke om smittsom sykdom i husstand skal alt salg av melk stanses. Forholdet meldes til nærmest boende helserådsmedlem, som nærmere skal undersøke saken og gjøre innberetning herom til helserådets ordfører.

Forskrifter for butikker.

§ 15. Hver butikk skal holdes rein og godt utluftet, utenfor inngangsdøren skal det være fotskraper. Golv og disker skal daglig reingjøres. Tørr feiing er forbudt, likeså spyting på golvet. Hovedreingjøring skal foregå minst en gang om året eller oftere hvis helserådet finner det påkrevd. Helserådet kan gi påbud om, at det skal finnes et tilstrekkelig antall spyttebakker av en av helserådet godkjent størrelse og form. Spyttedakkene skal i tilfelle daglig reingjøres og deres innhold brennes. Deres hunn skal være dekt av fuktig sagmugg, torv eller liknende. På iøynefallende steder skal finnes oppslag om forbud mot spyting på golvet. Butikker, hvor det selges melk, fløte eller andre matvarer, og rom hvor melk eller matvarer, som skal selges, blir bearbeidet eller tilberedt, må ikke brukes som soverom eller kjøkken. Disse butikker og rom skal være forsynt med reint vaskevann, såpe og reine håndklær, og de personer som håndterer varene, skal stadig vaske sine hender. De skal iakta reinslighet ved innpakningen, og må f. eks. ikke blåse posene opp eller væte fingrene i munnen.

Melk, fløte og andre matvarer skal beskyttes mot støv og annen ureinhet så vel i butikkene som i tilberednings- og lagerrommene. Når det lar seg gjøre, skal varene anbringes i vel reinholdte, tildekte kar, skuffer, skap med dører, hyller med forheng eller liknende. Vekt- og måleredskaper som nyttes ved handel med melk eller andre matvarer skal være reine når de brukes. I melkeutsalg må det ikke drives handel med andre varer som kan forurense melken eller gi den usmak. Det er selgeren forbudt å innpakke matvarer i aviser eller ureint papir. Ved omførsel av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning.

Tobakksrøking er forbudt i butikker, hvor det selges matvarer. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem som de kjøper. Oppslag herom og om forbud mot tobakksrøking skal finnes på lett iøynefallende sted i vedkommende butikker.

I hver butikk skal det være oppslått særavtrykk av ovenstående bestemmelser.

Fisk.

25 aug.

§ 16.

1. Ved fiskehandel fra båt, brygge eller almenning (torg) er det forbudt å skylle fisken i sjøen eller fornye vannet i fiskekummen der hvor kloakk munner ut. Fisken skal tilføres i reine kasser og selges fra bord eller platt av høvlede materialer.
2. På sjøhus eller sjøbod hvor fisk mottas og tilvirkes skal golvet være i forsvarlig stand og daglig reingjøres. Bod og utsalgslokale skal være tilstrekkelig opplyst. Det skal være springvann og vask, eventuelt med anbringelse av bunnkran til sikring mot frost, samt såpe og håndkle. Golvet må være i forsvarlig stand og forsynt med avløp, således at det kan spyles og skrubbes reint. Disken hvor sann finnes skal være klædd med sink og kassene hele og forsynt med håndtak.

Lokalet skal holdes reint, utluftet og fritt for stank. Slo og annet avfall skal daglig fjernes. Kasser, tønner og andre kjørelere som brukes til fiskehandelen samt vekter og andre redskaper skal reingjøres ordentlig hver dag snarest etter bruken.

3. Foregår fiskehandelen fra butikk, skal følgende bestemmelser gjelde:

I forretninger hvor fersk fisk forhandles sammen med andre matvarer, skal golvet være belagt med fliser eller annet dermed jevngodt materiale. Disken skal være klædt med sink eller plate av marmor, glass, stein eller kunststein. Tak og vegger skal være av sånt materiale, at de lett kan holdes reine. Fiskekummer hvor sanner finnes, skal være løse og av sånt materiale og således forarbeidet, at de lett lar seg tømme og reingjøre.

4. Salting eller lagring av fisk må kun foregå på sanner steder og på sann måte, at nabolaget ikke sjeneres av stank. Avfallet må bringes bort snarest mulig, og plass, redskaper og kasser reingjøres.

Slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

§ 17.

1. Helserådet kan påby at handel med kjøtt og fleisk skal foregå fra eget rom, likeså kan det forby anlegg og drift av slakteri på steder hvor sanitære hensyn er til hinder.
2. I slakterier og pølsemakerier skal golvet være tett, jevnt, av sement eller annet av helserådet godkjent materiale med avløp til kloakk forsynt med vannlås og rist. Rommene skal være rommelige og lyse og forsynt med tette vegger med glatte flater. Lokalene skal holdes omhyg-

25 aug.

gelig reine. Det samme gjelder alt inventar og de redskaper som brukes. Vegger og tak må vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og dører hver uke, golv, disker og vekter hver dag. Alle maskiner og redskaper som nyttes skal reingjøres hver gang de har vært brukt. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal såvidt mulig være forsynt med vannledning og spyleslange.

3. Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbinge, grisehus eller stall.
4. De i slakteri, pølsemakeri og kjøttutsalg beskjeftigede personer, skal være iført reint, hvitt forkle med brystsmekk og forermer, eller annet helt og reint godkjent antrekk som skal skiftes reint minst 2 ganger ukentlig. Vaskevann, såpe og håndklær må finnes i disse lokaler og de der beskjeftigede personer må vaske armer og hender før de begynner arbeidet. All kjøttmat må beskyttes mot fluer. Publikum forbys å berøre kjøtt som er utlagt til salgs. Bruk av tobakk er forbudt.
5. Ved slaktning må den størst mulige reinslighet iakttas. Dyrenes innvoller må utas og fjernes snarest mulig etter avlivingen. Avfall av enhver art skal så hurtig som mulig fjernes, og likeså litt som mager, tarmer, blod, lemmer eller huder forbli natten over i slakteboden. I denne skal under kjøttets stiving være god gjennomtrekk.
6. Reingjøring av mager og tarmer tillates ikke i rom hvor kjøtt oppbevares.
7. Til konservering av kjøtt, flesk og derav tilberedte varer må kun brukes koksalt, sukker, salpeter, eddikk, eddikksyre og alkohol eller et annet av helserådet godkjent konserveringsmiddel, hvorhos de kan røkes med trerøkning og behandles på overflaten med tre-eddikk (røksyre).
8. Pølseskinn tillates farget på overflaten med fargestoffer som ikke er giftige, og som ikke farger pølsens innhold. Unntatt herfra er fargestoffer mot hvis anvendelse det blir nedlagt forbud av helserådet.
9. Kjøttbutikker skal være lyse, luftige og reine. De bør helst være beliggende fra solsiden. Vender vinduene mot solen, må de i sommertiden være forsynt med markiser. Golvet skal være belagt med fliser eller annet dermed jevngodt materiale, og vegger og tak av materialer som er lett å holde reine. Disken skal ha plate av marmor, glass, stein eller annet av helserådet godkjent materiale. Kjøttkrokene skal være galvanisert eller av annet materiale som ikke ruster. Vegger og tak skal i sin helhet reingjøres minst hvert fjerdingår, vinduer og dører minst

en gang ukentlig. Golv, disker og vekter skal vaskes minst 25 aug. 1 gang daglig. Tørrfeiling er forbudt. Hvor kjøtt kommer i berøring med vegger og stolper må disse vaskes hver dag.

10. Angående kjøttsalg under åpen himmel eller liknende har helserådet til enhver tid adgang til å treffe de fornødne bestemmelser.

11. Transport av kjøtt skal foregå i reine, helst lukte vogner eller i reine kasser, trau eller korgar og være innhyllet i reint dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten.

Ovenstående regler skal være oppslått på et iøynefallende sted i alle slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

Bakerier.

§ 18.

1. Bakerier eller rom som står i åpen forbindelse hermed må ikke benyttes som sovested. Golv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag etter endt arbeid skal golvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under reingjøring må bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.

2. Bakeribedriften uvedkommende gjenstander som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrommene eller hindre dissers reingjøring må ikke finnes i bakeriet eller de rom som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, gafler, kniver, skjær og matspann eller liknende oppbevares i arbeidsrommene, heller ikke gangklær. Kull og annet brensel må ikke ligge løst utover golvene, og aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet.

3. Trau, bord, hyller, plater, fjeler osv. må daglig gjøres reine. De må ikke brukes til å sitte på.

4. Smør, melk osv. må oppbevares i reine, tildekte kar. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk må bare tilages for dagens behov. Strykevisker må være reine for hvert stoff, og må hver dag reingjøres i kokende vann.

5. Melsekker skal avbørstes omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og innholdet tømmes i baketrauet.

6. Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, like- så å henlegge tobakk, pipe og fyrstikker. Spyting er forbudt.

7. Under sitt arbeid må bakeren være iført egen, rein, hvit drakt, som ikke brukes utenfor bakeriet og som vaskes minst to ganger ukentlig.

25 aug. 8. I bakeriet skal det være vaskevannsstell, såpe og reine håndklær.

9. Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før og etter deig- og brødlagingen. Likeledes vaskes hendene etter bruk av klosettet.

Det er forbudt å beskjeftige personer i bakeriet som har sår, byller eller utslett på hender eller armer.

10. Ombæring og utbringelse av brød og annet bakverk skal skje i reine korger og kasser som er lukte eller forsynte med overbygning eller tett fastbundet rein presenning.

11. Bakerier må ikke benyttes til klæsvask.

12. I ethvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være oppslått.

Offentlige boksamlinger.

§ 19. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger skal følgende iakttas:

Bøker må ikke utlånes til personer lidende av akutt smittsom sykdom eller personer som tilhører husstand innen hvilken det er sånn sykdom. Hvis en person som har til låns bøker fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom eller sånn bryter ut innen den husstand til hvilken han hører, skal bøkene, før de utlånes til andre, desinfiseres.

Alle bøker i offentlig boksamling skal 1 gang årlig ettersees av den som forestår boksamlingen sammen med nærmest boende medlem av helserådet. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

Tjenerhold.

§ 20. Tjenere skal skaffes tilstrekkelig ventilerte, tette og varme soverom, særskilt for mannlige og kvinnelige tjenere.

Forskrifter for barberstuer og damefrisørsalonger.

§ 21.

1. Før et lokale tas i bruk til dame- eller herrefrisørsalong må det være godkjent av helserådet. Søknad om godkjenning må på forhånd innsendes. Det samme gjelder flytting eller større forandring av bedrift som alt er i gang.

2. Ethvert lokale som tillates tatt i bruk til dame- eller herrefrisørsalong bør ha en golvflate av minst 16 m².

3. I dame- eller herrefrisørsalong med tilhørende rom må ikke oppbevares gjenstander som ikke vedkommer bedriften eller som er til hinder for reinholdet, utbrer stank eller liknende. Lokalene må holdes omhyggelig reine. Hår,

såpeskum, papir, bomull og brukt tøy bringes bort etter- 25 aug.
hvert. Så vel reine som skitne servietter, frottékluter,
kapper og håndklær m. m. må oppbevares på hensikts-
messige og dertil bestemte steder.

4. Hovedreingjøring av dame- og herrefrisørsalonger med tilstøtende rom skal foretas minst 2 ganger om året. Golvet skal vaskes minst en gang daglig. Bord, stoler, konsoler, hyller og liknende skal hver dag avtørres med en fuktig klut.
5. Lokalene må være godt ventilert så der til stadighet er frisk luft i dem.
6. Betjeningen skal iaktta omhyggelig reinslighet og vaske hendene før behandlingen av hver kunde. Under arbeidet skal de være iført rein hvit jakke eller frakk som skal skiftes rein minst 2 ganger om uken. Det er forbudt betjeningen å røke i arbeidstiden. Personer som lider av smittsom sykdom, herunder innbefattet smittsomme hudsykdommer, eller av sår eller byller på hendene, må ikke beskjeftiges i dame- eller herrefrisørsalong.
7. Ved barbering må det for hver kunde brukes reinvasket serviett og reint dekke over nakkeputen. Brukes frottékluter må disse alltid være reinvasket og til stede i et tilstrekkelig antall og behandles på samme måte som bestemt for servietter. Servietter, frottékluter og håndklær skal etter bruken vaskes og kokes og tørres godt på reint luftig sted.
8. Barbervannet må tappes eller helles i barberskålen (koppen) som renses i kokende vann mellom hver barbering. Hvis ikke vedkommende kunde medbringer egen barberkost kan sånn bare anvendes til oppskumming av såpen og innsåpning må i alle tilfelle foregå med hånden. Barberkosten skal etter hver barbering grundig reingjøres i kokende vann.
9. Maskinbørster og felles pudderkvast må ikke brukes. I stedet for pudderkvast kan brukes en klype rensed bomull eller liknende som bare anvendes en gang. Alunstift i fyrstikkformat kan benyttes, men bare en gang. Pudder må oppbevares i beholder med lokk.
10. Ved klipping må der mellom halsen og kappen anvendes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt som bare brukes en gang. Kappen skal alltid være rein og fri for hår.
11. Gas-strimler og pakking for permanentkrøll må ikke brukes om igjen.
12. Det skal være et tilstrekkelig antall hår- og nakkebørster så hver kunde får reine børster.

- 25 aug. 13. Alle redskaper må omhyggelig reingjøres før de tas i bruk til ny kunde. Klippemaskiner, sakser, kniver og viklepinner for permanentapparater kokes, flamberes eller reingjøres på annen av helserådet godkjent måte. Kammer og børster renses i salmiakkspiritus og vann (25 à 30 dråper i 200 à 300 gram vann) eller på annen av helse- rådet godkjent måte. Kammer bør oppbevares i høye glass fylt med losoformopløsning.
14. Kunder med utslett eller mistenkelig håravfall som det kan være frykt for er smittsomt, må enten avvises, henvises til lege eller betjenes med egne redskaper. Redskaper og annet som er brukt til slike kunder må grundig utkokes eller på annen måte betryggende desinfiseres straks etter bruken.
15. Helserådet kan gjøre unntak fra forskriftene.
16. Plakat om disse forskrifter skal henges eller slås opp på et iøynefallende sted i enhver dame- eller herrefrisørsalong. Plakaten bør innrammes under glass.

Forskrifter for fiskefartøyer og fiskefarkoster.

§ 22.

1. Ovnsrør i underbringelsesrom må ikke ha spjeld av hensyn til faren for kullosforgiftning og må øverst være forsynt med ordentlig trekkhatt.
2. Matstell og kokning skal foregå så reinslig og ordentlig som mulig. Spiseredskaper og kokekar skal vaskes etter hver gangs benyttelse.
Spytting på dekk, dørk og i kroker er forbudt.
Lugarer, maskinrom og styrehus skal vaskes før og etter endt fiskesesong og om sommeren såvidt gjørlig i lengere tid utluftes.
3. Som mannskap må ikke medtas personer som man vet lider av smittsom sykdom. Er høvedsmannen i tvil kan han avkreve lègeattest.
4. Et eksemplar av disse forskrifter skal være oppslått i ethvert fiskefartøy.

§ 23. Fiskehoder og annet fiskeavfall kan anbringes til tørking på nøst eller båttak, når det sørges for passende underlag av bord eller annet trevirke, dog må sådant ikke anbringes på tak, som vender mot offentlig vei eller plass, og heller ikke være således anbrakt, at de omboende sjeneres av stanken.

På tettere bebygde steder er opplegging av sanner saker ikke tillatt.

Innen St. Hans skal alt være fjernet.

§ 24. På båtlosjier skal der gjøres reint hver dag og 25 aug. vaskes minst 2 ganger i uken. Der skal forefinnes tilstrekkelig antall spyttebakker, som skal reingjøres hver dag. Spyting på dørken er forbudt. Skottet mellom oppholdsrom og motorrom skal være så tett, at ikke exhaustgass trenger gjennom. Det skal påses at intet ligger og råtner under dørken samt at farkosten har friskt vann på kjølen. Notbas eller hovedsmann har å påse at forholdsreglene overholdes.

Om rorboder.

§ 25.

- a. Såvel nybygging som ombygging av rorboder skal meldes til helserådets ordfører og være godkjent av ham før arbeidet igangsettes.
- b. Rorboder skal settes på tørr og vell avgrøftet grunn hvorfra matjorden er fjernet.
- c. I rorbodene må det ikke innlosjeres flere folk enn at det i hvert soverom blir minst 8 m³ luft og 1½ m² golvflate på hver. Rommene må være tette, forsynt med tilstrekkelige vinduer; minst et vindu i hvert rom må kunne åpnes.
- d. Soverom må ikke brukes til arbeidsrom. Det er således forbudt og agne i soverom.
- e. Til hver rorbu skal det være et tilstrekkelig antall priveter, minst et privet til hver 15 mann. Privetbingene skal tømmes før de er ¾ fulle, eller så ofte helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig.
- f. Det er eierens plikt å sørge for at rorbodene blir grundig reingjort før fiskerne flytter inn. Likeledes at det overalt i rorboden og privetet blir holdt storreingjøring like etter at fisket er slutt og fiskerne flytter ut. Tak, golver og vegger og alt innbo må da skures med varmt såpevann og søppel og avfall omkring rorboden skaffes vekk.
- g. De som bor i rorbodene har å sørge for at såvel rommene som privetet blir reingjort minst 2 ganger i uken, eller så ofte som det viser seg nødvendig for at det til enhver tid kan være reint. Helserådet kan påby at det i hver rorbu skal være et tilstrekkelig antall spyttebakker av form og størrelse som helserådet fastsetter.

Hovedsmannen har å påse at reinholdet blir utført som påbudt, og såvel han som mannskapet er ansvarlige for at forskriftene blir overholdt.

- h. Helserådet kan forby at rorboder som ikke er i forsvarlig stann blir bortleiet.
- i. Helserådet kan gjøre unntak fra disse bestemmelser hvor forholdene gjør det særlig vanskelig å overholde dem.

25 aug.

Om anlegg og drift av pelsdyrgårder.

§ 26. Anlegg av pelsdyrgård må på forhånd meldes til og godkjennes av helserådet.

Pelsdyrgård må ikke legges så nær beboelseshus eller offentlig vei at lukt er til plage, heller ikke må den legges slik at det kan komme tilsig eller avfall til brønn, bekk eller annet sted hvor en tar vann til folk, fe osv. Avfallet fra gården må brennes eller legges i kompost og dekkes godt med jord.

Kopper og kar som en bruker i gården må vaskes i særskilte kar. Kluter, koster eller annet som blir brukt til vasken må ikke brukes til annen vask i beboelseshus eller uthus. Kammer og koster som en bruker til pelsdyr må ikke brukes til andre dyr. Sendingskasser må ikke settes inn i uthus, fjøs eller stall før de er grundig reingjorte.

De som steller med dyrene skal ha særskilt fottøy til bruk i pelsdyrgården og må passe nøye på at dette fottøyet ikke kommer inn i beboelseshus, grisehus, fjøs eller stall uten at det er godt vasket. Røkterne skal ha særskilte ytterklær (overalls) når de steller dyrene. Hver gang røkteren har stelt dyrene, behandlet redskap, kar o. l. må han vaske hender og underarmer grundig. Dersom en av en eller annen grunn må ta hvalper inn i hus for kortere tid, må streng reinslighet iakttas. De må bare behandles av røkteren. Når de er kommet tilbake til pelsdyrgården, må det rom de har vært i reingjøres og luftes grundig.

Revemat må oppbevares, behandles og sendes slik at det ikke kommer lukt eller annen urenslighet til beboelsesrom, matrom, til offentlig gate, plass eller vei.

Kafeer.

(Se også lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 og de forskrifter som i henhold til denne lov er gitt for det hele land ved kongelige resolusjoner av 3 mai, 14 juni, 1 august 1935, 27 mars, 7 mai og 19 juni 1936.)

§ 27. Kafeer og steder hvor mat og drikke serveres mot betaling står under helserådets kontroll.

De rom hvor der serveres holdes reine og godt ventilert. Golvet vaskes hver dag. Et tilstrekkelig antall spyttbakker må finnes i hvert serveringsrom. Det er forbudt å spytte på golvet. Hovedreingjøring av lokalene skal minst foregå 4 ganger om året.

Brukt spisetøy skal ordentlig reingjøres før det anbringes sammen med det reine. Ureint spisetøy må ikke tilbys noen gjest. Sprukne emaljekar må ikke benyttes. Kobberkar skal

være vel fortrinnet og kopper eller glass med skår eller sprekker 25 aug. må ikke benyttes.

Oppvask av kopper og annet servise skal foretas i overensstemmelse med kongelig resolusjon av 2 februar 1934 (med tillegg av 29 oktober 1936). Hvis ikke en tilstrekkelig reinslighet overholdes, kan helserådet forby videre servering.

De regler som gjelder for kafeer, gjelder også for samlingslokaler hvor der foregår servering.

Om smittsomme sykdommer.

§ 28.

1. Når en person som lider av tuberkulose forandrer bopel, skal melding derom skje til helserådets ordfører. Meldepikten påhviler den syke selv, den husvert den syke flytter fra, så vel som den husvert hvortil den syke flytter. For tjenestefolk påhviler meldepikten vedkommende husbond.
2. Personer fra fremmede kommuner må ikke mottas til forpleining mot eller uten godtgjørelse, uten at de har legeattest for at de ikke lider av akutt smittsom sykdom eller av syfilis i smittsom form. Såfremt de lider av noen sådan sykdom, må de ikke mottas til forpleining uten tillatelse fra helserådets ordfører. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom, å ta tjeneste som barnepiker.
3. Ved opptreden av sykdomstilfelle som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal den husstand eller husfar som har å sende melding derom overensstemmende med § 14 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860, tillike straks dra omsorg for betryggende avsondring, så vidt omstendighetene tillater. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre bruksgjenstander som de benytter eller den syke har benyttet de nærmeste dager før sykdommen brøt ut. Matvarer må ikke oppbevares i de rom hvor den syke holder seg.
4. Inntil lege er kommet tilstede og har meddelt nærmere forskrifter må samkvem mellom det sted hvor sykdommen har opptrådt, og andre steder innskrenkes til det høyest nødvendige. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den sykes bolig.
5. Når lege er kommet tilstede, skal han foreløpig treffe de anordninger og forføyninger om avsondringer av den syke og hans omgivelser og om rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander som syk-

25 aug.

dommens beskaffenhet krever og omstendighetene tillater. De gitte forskrifter må nøye følges og gjelder inntil de tilbakekalles av legen selv eller oppheves av helserådet eller dets ordfører.

6. Forsåvidt der leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted hvor sykdommen har opptrådt, må dette opphøre inntil tillatelse er meddelt av den tilkalte lege.
7. Barn fra den husstand hvor sykdommen er opptrådt må ikke søke skole før tillatelse er meddelt av den tilkalte lege. Opptrer sykdommen i lærerens husstand og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må skolen lukkes inntil legen har angitt nærmere bestemmelse.
8. Såsnart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i den anledning trufne forføyninger er kommet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføyninger som etter tilfellets beskaffenhet er nødvendig.
9. Rom hvor personer lidende av smittsom sykdom har oppholdt seg, likeså gang-, sengklær og andre gjenstander som har vært brukt av personer som har lidt av smittsom sykdom, eller har stått i rom hvor disse personer har oppholdt seg, skal renses etter anvisning av helserådet.

§ 29. Når en lærer har grunn til å anta, at et skolebarn lider av utøy, skab eller annen smittsom hudsykdom, skal han sende barnet hjem med skriftlig oppfordring til vedkommende i hjemmet om å sørge for, at barnet blir befriet for sitt utøy eller sin hudsykdom, førenn det påny sendes i skolen. På samme måte skal skolebarn, som læreren antar å lide av annen smittsom sykdom, bli sendt hjem med skriftlig oppfordring om at lege må bli rådspurt.

§ 30. Unnlater noen innen den av helserådet satte frist å treffe de foranstaltninger som ifølge disse forskrifter eller ifølge helserådets lovmedholdelig fattede beslutninger påhviler ham, kan helserådet la foranstaltningene utføre på hans bekostning.

§ 31. Hvor forholdene gjør det påkrevd kan helserådet innrømme avvikelser fra helseforskriftenes bestemmelser.

§ 32. Disse forskrifter trer ikraft 3 — tre — måneder etterat de er stadfestet.

Tillegg.

Fortegnelse over helseforskrifter og forskrifter om næringsmidler m. v. som er utferdiget for det hele land, er inntatt i Lovtidend 1 avdeling for 1938 nr. 49 (side 1550 —1568).

Kongelig resolusjon.

25 aug.

I medhold av lov av 25 juni 1937 med tilleggslover av 24 juni 1938 og 9 juni 1939 bestemmes at utførselen av tørrfisk her fra riket, fra den dag som Handelsdepartementet fastsetter, inntil videre skal være betinget av

1. at den for hvis regning utførselen skjer, er medlem av en organisasjon hvis vedtekter er godkjent av Handelsdepartementet i henhold til denne lov,
2. eller at en sånn organisasjon har samtykket i utførselen.

Kongelig resolusjon.

25 aug.

I medhold av § 1, siste ledd, i lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 fastsettes:

1. Håndverksloven skal gjelde i Laksevåg sogn av Laksevåg herred, Hordaland fylke, fra 1 november 1939.
2. De som driver håndverksnæring i Laksevåg sogn må melde seg for lensmannen i Laksevåg innen 1 desember 1939 for å beholde sin rett til uten næringsbrev å fortsette den håndverksnæring som de har drevet før 1 november 1939.

Kongelig resolusjon.

25 aug.

I samhøve med § 6 i lov av 9 juni 1939 om forsyningsnevnder vedtas at lover trer i kraft straks.

Provisorisk anordning om et alminnelig utførselsforbud for varer. 26 aug.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

I medhold av grunnlovens § 17 bestemmes herved:

§ 1. Det skal inntil videre være forbudt å utføre her fra riket varer og andre gjenstander av enhver art, heri også innbefattet levende dyr. Unntatt fra dette forbud er varepartier av enhver art hvis verdi ikke overstiger 50 kroner.

§ 2. Handelsdepartementet bemyndiges til å fritta fra utførselsforbudet såvel enkelte varesorter som hele grupper av varer. Handelsdepartementet bemyndiges likeledes til i det enkelte konkrete tilfelle selv eller gjennom den myndighet som det måtte bemyndige til det, ved utferdigelse av lisenser å innvilge fritakelse fra forbudet for enkelte varepartier. For utferdigelse av sådan lisens betales et gebyr utgjørende 2 pro mille av varens verdi. Gebyret oppkreves gjennom tollvesenet.

§ 3. Den som fortsetlig eller uaktsomt utfører eller søker å utføre gjenstander eller varer i strid med bestem-

26 aug. melsene i de to foregående paragrafer eller som medvirker dertil, straffes med bøter eller fengsel i inntil 6 måneder.

Gjenstander eller varer som således er søkt utført, kan inndras ved dom, selv om de ikke tilhører noen som er skyldig i den straffbare handling. Er det ikke anledning til å inndra dem, kan verdien helt eller delvis inndras hos den skyldige.

§ 4. De nærmere bestemmelser til gjennomførelse av denne anordning fastsettes av Handelsdepartementet.

§ 5. Denne anordning trer i kraft mandag 28 august 1939 kl. 12.

Gitt på Oslo slott 26 august 1939.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

26 aug. **Provisorisk anordning om forbud mot salg av skip til utlandet.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

I medhold av grunnlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Det skal være forbudt under noen form å overdra skip eller part i skip, som er innført i det norske skipsregister, eller for hvilke der er utstedt midlertidig nasjonalitetsbevis, til noen, som etter § 1 i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 ikke kan eie norsk skip. Likeså er det forbudt å overdra aksje i selskap, som eier sånt skip til noen, som ikke kan eie norsk skip, såfremt overdragelsen ville medføre at skipet opphører å være norsk.

§ 2. Handelsdepartementet kan i særlige tilfelle dispensere fra forbudet i § 1.

§ 3. Med mindre tillatelse i henhold til § 2 er gitt, må overdragelse av skip eller skipspart i strid med § 1 ikke registreres, liksom skipet ikke må utslettes av skipsregistret. Heller ikke må skip tilhørende et selskap utslettes av skipsregistret på grunn av overdragelse av aksje i selskapet, som er i strid med forbudet i § 1.

§ 4. Overtredelse av det i § 1 omhandlede forbud straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder, hvorhos det fartøy eller den skipspart eller den aksje, som søkes solgt i strid med forbudet, inndras til fordel for statskassen. Om hertil

ikke er anledning, inndras fartøyets eller skipspartens eller 26 aug. aksjens verdi hos den skyldige.

§ 5. Denne anordning trer i kraft straks.

Gitt på Oslo slott 26 august 1939.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Føresegner om fylkesforsyningsnemnder. 29 aug.

(Gitt av Landbruksdepartementet 29 august 1939 i samhøve med lov av 9 juni 1939 om forsyningsnemnder.)

Kap. I.

Om organisasjon av nemndene.

§ 1. I hvert fylke, unntatt Oslo og Bergen, skal det være en fylkesforsyningsnemnd som skal ha fylket som sitt virkeområde.

I Oslo og Bergen gjør den kommunale forsyningsnemnd tjeneste som fylkesforsyningsnemnd.

§ 2. Fylkesmannen fastsetter tallet av medlemmer i nemnda. Han skal sjøl være medlem med mindre departementet fritar ham.

Bykommunene i fylket skal være representert i nemnda med minst 1 medlem som blir valt etter reglene i § 97, tredje leden i landsskattelova.

Resten av medlemmene blir valt av fylkesutvalget som samtidig velger formann og varaformann for nemnda. For valget gjelder reglene i § 17, tredje leden, i lov av 10 juni 1938 om kommunestyre på landet.

Alle valte medlemmer skal ha personlige varamenn.

Ektefolk, foreldre og barn eller søsken kan ikke være medlem av nemnda samtidig. Blir medlem av kommunal forsyningsnemnd valt inn i fylkesforsyningsnemnd kan han ikke gjøre tjeneste i den kommunale nemnda så lenge han er medlem av fylkesnemnda.

Den som er valgbar ved kommunale valg i fylket plikter å overta vervet med mindre han er over 60 år gammel eller har vært medlem av kommunal eller fylkeskommunal forsyningsnemnd i de siste 2 år. Når særlige grunner taler for det kan fylkesutvalget fritta et medlem for vervet. Ellers skal reglene i § 16 i landskommunelova (jfr. § 15 i bykommunelova) gjelde for fylkesforsyningsnemndene.

Medlemmene bør være folk med best mulig innsikt og

29 aug. praktisk dugleik, og minst ett av dem med varamann bør ha forretningsmessig kyndighet. Så vidt mulig bør produsenter og forbrukere være representert i nemnda.

§ 3. Medlemmene blir valt for 2 år om gangen og kan attvelges. Departementet kan forlenge eller forkorte den første funksjonsperioden.

Valga skal til vanlig være avgjort før 1 januar og funksjonstida regnes fra denne dagen. Fratredende medlemmer plikter i alle høve å gjøre tjeneste til nye er lovlig valt og har tatt over vervet.

Er vervet som medlem av fylkesforsyningsnemnd sær byrdefullt kan fylkesutvalget fastsette en rimelig godtgjersle for arbeidet. Vedtak som gjelder slik godtgjersle kan ankes inn for departementet, jfr. § 11. Anke må være sendt seinest 14 dager etter at den som anker er blitt kjent med vedtaket. Rett til anke har fylkesmannen, et medlem av fylkesutvalget eller av nemnda.

Fylkesmannen skal straks sende departementet melding om valg og fastsetting av godtgjersle. Det samme gjelder også fritaking for vervet som medlem.

§ 4. Når fylkesutvalget finner det ønskelig kan det velge særnemnder til å ta seg av enkelte av de oppgaver som forsyningsnemnda har, t. d. arbeidet med rasjoneringa, brenselsforsyninga osv. Departementet kan påby særnemnder valt. Særnemndene skal regnes som avdelinger av forsyningsnemnda. Denne gir direktiver for dem og ser etter at de gjør sitt arbeid på forsvarlig vis, jfr. § 10.

Når det ellers høver, bør det i hver særnemnd være med ett medlem av forsyningsnemnda. Ellers gjelder §§ 2 og 3 så langt de passer for valg av særnemndene.

§ 5. Har fylkesutvalget ikke vedtatt noe anna blir forsyningsnemnda bundet ved underskrift av formannen sammen med forretningsføreren.

Formannen har tilvisingsretten, men nemnda kan gi andre medlemmer og funksjonærer slik rett.

§ 6. Hver fylkesforsyningsnemnd skal ha en lønt forretningsfører. Der det trengs kan nemnda ha flere lønte funksjonærer.

Under tilsyn av nemnda skal forretningsføreren stå føre det daglige arbeid, sørge for kontorhold, regnskapsførsel, korrespondanse m. v., alt i samsvar med instruksen sin. Har nemnda flere funksjonærer skal han som kontorsjef føre tilsyn med dem og arbeidet deres.

Forretningsføreren og andre lønte funksjonærer kan ikke være medlem av nemnda. Men forretningsføreren skal til vanlig førebu de sakene som skal opp i nemnda og være med

på møtene og han har der rett til å tale og komme med 29 aug. framlegg.

Forretningsføreren skal stille en høvelig garanti for de midler som han har hand om. Inntil noe anna blir fastsatt av departementet enten generelt eller for det enkelte tilfelle avgjør fylkesutvalget forma for garantien og hvor stor den skal være.

§ 7. Fylkesutvalget tilsetter forretningsføreren og fastsetter lønna og de andre tilsetningsvilkåra. Det kan la nemnda vedta instruks for han. I tilsetningsvilkåra og instruksen for lønte funksjonærer skal det tas inn atterhald om at både vilkår og instruks når som helst skal kunne endres såfremt departementet krever det.

Har fylkesutvalget ikke vedtatt anna skal det også avgjøre saker om tilsetning av andre lønte funksjonærer.

Er ikke anna vedtatt skal lønte stillinger kunne sies opp av begge parter med 1 måneds varsel.

§ 8. Forretningsføreren for forsyningsnemnda skal også være forretningsfører for sarnemndene hvis ikke fylkesutvalget vedtar noe anna. Er arbeidstilhøva slike at sarnemndene trenger leidde folk skal disse tilsettes etter reglene i § 7 og høre under forretningsføreren.

§ 9. Fylkesforsyningsnemndene og sarnemndene holder møte etter innkalling fra nemndformannen og minst 1 gang hvert fjerdingår. Fylkesutvalget, fylkesmannen eller departementet kan når som helst kreve holdt møte.

Nemndene skal føre møtebok autorisert av fylkesmannen. Alle møtende medlemmer skal skrive under møteboka. Formannen har ansvaret for boka. Den som kan kreve møte holdt, har rett til å få se møteboka eller å få utskrifter uten betaling.

Nemndene fatter sine vedtak med simpelt flertall. Er stemmetallet likt avgjør formannen saka. Nemndene er vedtaksføre når over halvparten av medlemmene møter, enten sjølve eller ved varamenn.

§ 10. Formannen i forsyningsnemnda skal føre tilsyn med forretningsførerens virke og se etter at han handler i samsvær med instruksen sin og vedtaka i nemnda.

Formannen kan, når han finner det nødvendig, suspendere forretningsføreren og tilsette ny midlertidig forretningsfører til saka er lagt fram for og avgjort av fylkesutvalget. Melding om suspensjonen skal han straks sende fylkesmannen og departementet.

Formannen skal føre liknende tilsyn med sarnemndene.

§ 11. Er fylkesforsyningsnemnd ikke valt til den tida som departementet har fastsatt, vil dette kunne oppnevne nemnd og tilsette forretningsfører og med bindende virkning.

29 aug. for fylket fastsette den godtgjersla de skal ha og tilsettingsvilkåra ellers for forretningsføreren.

Finner departementet at en nemnd ikke er forsvarlig sammensatt eller ikke utfører sitt arbeid tilfredsstillende, vil departementet kunne nevne opp ny forsyningsnemnd eller ett eller flere medlemmer istedenfor eller ved sia av de som før er valt. Det samme gjelder for særnemnder. Departementet kan også suspendere eller avskjedige forretningsfører og tilsette ny sånn.

Når vedtak blir anka inn for departementet etter § 3, tredje leden, og ved oppnevning av medlemmer og tilsetting av forretningsfører etter andre leden i denne paragrafen fastsetter departementet godtgjersla for medlemmene og lønna for forretningsføreren.

Kap. II.

Om fylkesforsyningsnemndenes arbeid.

§ 12. Fylkesforsyningsnemndene skal hjelpe styremakten med å gjennomføre og håndheve de tiltak som blir satt i verk til sikring og ordning av landets forsyning med matvarer og varer av andre slag. Like ens skal nemndene sørge for gjennomføringa av og kontrollen med de regler som blir gitt om rasjonering av slike varer.

De skal være et mellomledd mellom departementet og de kommunale forsyningsnemnder og skal føre tilsyn med at disse gjør sitt arbeid på forsvarlig vis, og stå dem bi med råd og veiledning.

Nemndene skal skaffe seg best mulig greie på alt som kan ha interesse for forsyninga med matvarer, brensel, forstoffer og andre nødvendige varer.

De skal skaffe tilveie de oppgaver og opplysninger som blir krevd av departement eller fylkesmann og skal til hver tid rette seg etter de pålegg som departementet måtte gi.

De skal sørge for at vedtak om salg av varer etter offentlig tiltak og alle meldinger av almen interesse fra departement eller fylkesmann blir sendt de kommunale nemnder til kunngjøring og føre tilsyn med at dette blir gjort.

§ 13. Fylkesforsyningsnemndene skal sørge for tilgang av viktigere varer, særlig matvarer, fôrstoffer og brensel og for at det blir lagt opp rimelige reserver av slike varer når det er høve til det. De skal også i høvelig tid sørge for å skaffe kunstgjødsel, settepoteter og såvarer, såfremt dette ikke er pålagt andre.

Herunder skal fylkesforsyningsnemnda søke å få i stand best mulig samarbeid med og mellom de kommunale forsyningsnemnder.

Nemnda skal føre nøye tilsyn med at varer blir omsatt 29 aug. og brukt i samsvar med de bestemmelser som blir fastsatt for hver enkelt vare, herunder skal den særlig føre tilsyn med forsyning og fordeling av varer som selges med statstilskott eller som er undergitt rasjonering.

Er ikke anna fastsatt av departementet kan og bør nemnda treffe avtale med felleskjøpene og andre større kjøps- eller salgsorganisasjoner og private forretningsmenn om å sørge for omsetning og lagring av visse varer.

Hvis forsyning eller fordeling av viktige varer ikke betryggende kan sikres gjennom de ordinære omsetningsledd på- ligger det nemnda i fornøden utstrekning å overta dette.

For vareomsetninga må nemnda ikke regne seg anna godtgjersle enn den som er fastsatt av departementet eller den det gir fullmakt, jfr. og § 16.

§ 14. Fylkesforsyningsnemndene skal føre nøyaktig regnskap. Så langt råd er skal denne føres slik at en kan se hva som gjelder vareomsetninga og hva som gjelder det andre arbeid som nemnda har. Ellers skal regnskapen være ført i samsvar med de regler som departementet til hver tid har fastsatt.

De midler som nemndene rår over skal holdes i eia kasse og kan ikke nyttes, hverken som lån eller på anna vis til andre føremål enn gjennomføringa av det arbeid som nemnda har.

Har departementet ikke fastsatt anna skal regnskapen revideres av 2 revisorer som er tilsatt av fylkesutvalget som også fastsetter lønn og instruks for dem. Den reviderte regnskapen skal legges fram til godkjenning av fylkestinget og et utvalg av representanter for bykommunene. Fylkesmannen og ordførerne i byene vedtar regler om medlemstallet i og valg av dette utvalget.

Sammen med den meldinga som er nevnt i § 15 skal nemnda gjennom fylkesmannen sende utskrift eller sammen- drag av regnskapen for siste kalenderhalvår til departementet.

Fylkesmannen, fylkesrevisjonen og den som departemen- tet gir fullmakt til det kan når som helst kreve å få se bøker og papirer og telle opp kasse og verdipapirer.

Særnemndenes regnskaper blir å se som underregnskaper til nemndregnskapene og tilsvarende regler gjelder for disse.

§ 15. Før 1 mars og 1 september hvert år skal fylkes- forsyningsnemndene gjennom fylkesmannen sende departe- mentet melding om sitt og særnemndenes arbeid i siste kalen- derhalvåret. Fylkesmannen skal legge disse meldingene fram for fylkestinget og formannskapene i byene i fylket.

29 aug.

Kap. III.

Om finansieringen m. v.

§ 16. Forsyningsnemndenes utgifter ved vareomsetninga bæres av denne. Ved fastsetting av salgspriser må de følge de prisføresegner som gjelder til hver tid, jfr. § 13.

Mulig underskott på vareomsetninga og andre utgifter som nemnda har skal dekkes av fylket. Dette er i alle høve ansvarlig for dens forpliktelser.

§ 17. Såfremt en forsyningsnemnd i samsvar med § 13 skal ordne med større kjøp eller lagring av varer og den ikke rår over nok penger til dette må fylket sørge for de nødvendige forskott til det.

§ 18. Har departementet ikke fastsatt anna skal fylkesforsyningsnemndene være fritatt for tilsyn med de kommunale forsyningsnemnder som i samsvar med § 4 i lova om forsyningsnemnder blir stilt direkte under departementet.

Men fylkesnemndene skal likevel ha rett til også fra disse å kreve de oppgaver og opplysninger som de meiner er nødvendige eller ønskelige av omsyn til gjennomføringa av deres arbeid.

§ 19. De byer hvor forsyningsnemnda hører direkte under departementet skal ikke være med i valget av representant i fylkesnemnda (jfr. § 2), eller utvalget til å godkjenne regnskapen til fylkesnemnda (jfr. § 14).

§ 20. Brott på disse føresegnene blir straffa med bøter såfremt åtferda ikke fører med seg strengere straff etter den alminnelige straffelova.

§ 21. Disse føresegnene trer i kraft straks.

29 aug.

Føresegner om kommunale forsyningsnemnder.

(Gitt av Landbruksdepartementet 29 august 1939 i samhøve med lov av 9 juni 1939 om forsyningsnemnder.)

Kap. I.

Om organisasjon av nemndene.

§ 1. I hver kommune skal det være en forsyningsnemnd som skal ha kommunen som sitt virkeområde.

§ 2. En forsyningsnemnd skal ha minst 3 medlemmer med personlige varamenn. Nemnda blir valt av kommunestyret som samtidig velger dens formann og varaformann.

For valget gjelder reglene i § 17 tredje leden i lov av 10 juni 1938 om kommunestyre på landet og § 16 tredje leden i bykommunelova av samme dag.

Ektefolk, foreldre og barn eller søsken kan ikke være

medlemmer av forsyningsnemnd samtidig. Kommunens ord- 29 aug.
fører kan ikke være formann i forsyningsnemnda.

Den som er valgbar ved kommunale valg plikter å overta vervet, med mindre han er over 60 år gammel eller har vært medlem av kommunal eller fylkeskommunal forsyningsnemnd i de siste 2 år. Når særlige grunner taler for det kan kommunestyret fritta et medlem for vervet. Reglene i § 16 i landskommunelova (§ 15 i bykommunelova) gjelder for forsyningsnemndene.

I nemnda skal det være minst en kvinne.

Medlemmene bør være folk med best mulig innsikt og praktisk dugleik og minst ett av dem med varamann bør ha forretningsmessig kyndighet. Så vidt mulig bør både produsenter og forbrukere være representert i nemnda.

Medlemmene blir valt for 2 år om gangen og kan attvelges. Departementet kan forlenge eller forkorte den første funksjonsperioden.

Valga skal til vanlig være avgjort før 1 januar og funksjonstida regnes fra denne dagen. Fratredende medlemmer plikter i alle høve å gjøre tjeneste til nye er lovlig valt og har tatt over vervet.

Er vervet som medlem av forsyningsnemnd særs byrdefullt, kan kommunestyret fastsette en rimelig godtgjersle for arbeidet. Vedtak som gjelder slik godtgjersle kan ankes inn for departementet, jfr. § 10. Anke må være sendt seinest 14 dager etter at den som anker er blitt kjent med vedtaket. Rett til anke har ordføreren, et mindretall i kommunestyret eller medlem av nemnda.

Ordføreren i kommunen skal straks sende fylkesfor-
syningsnemnda melding om valg, og fastsetting av godtgjersle. Det samme gjelder også fritaking for vervet som medlem.

Fra Oslo og Bergen skal slike meldinger sendes direkte til departementet. Det samme skal gjelde for de kommunale forsyningsnemnder som etter spesielt vedtak skal høre direkte under departementet.

§ 3. Når kommunestyret finner det ønskelig, kan det velge særnemnder til å ta seg av enkelte av de oppgaver som forsyningsnemnda har, t. d. arbeidet med rasjoneringa, brenselsforsyninga osv. Når departementet eller fylkesfor-
syningsnemnda krever det, plikter kommunestyret å velge særnemnder. Særnemndene skal regnes som avdelinger av forsyningsnemnda. Denne gir direktiver for dem og ser etter at de gjør sitt arbeid på forsvarlig vis, jfr. § 9.

Når det ellers høver bør det i hver særnemnd være med et medlem av forsyningsnemnda. Ellers gjelder § 2 for valg av særnemndene.

29 aug.

§ 4. Forsyningsnemnda blir bundet ved underskrift av formannen sammen med forretningsføreren, med mindre kommunestyret med fylkesforsyningsnemnda sitt samtykke har vedtatt noe anna.

Formannen har tilvisingsretten, men nemnda kan gi andre medlemmer eller funksjonærer slik rett.

§ 5. Hver forsyningsnemnd skal ha en lønt forretningsfører. Der det trengs kan nemnda ha flere lønte funksjonærer.

Under tilsyn av nemnda skal forretningsføreren stå føre det daglige arbeid, sørge for kontorhold, regnskapsførsel, korrespondanse m. v., alt i samsvar med instruksen sin. Har nemnda flere funksjonærer skal han som kontorsjef føre tilsyn med dem og arbeidet deres.

Forretningsføreren og andre lønte funksjonærer kan ikke være medlem av nemnda. Men forretningsføreren skal til vanlig førebu de sakene som skal opp i nemnda og være med på møtene, og han har der rett til å tale og komme med framlegg.

Forretningsføreren skal stille en høvelig garanti for de midler som han har hand om. Inntil noe anna blir fastsatt av departementet enten generelt eller for det enkelte tilfelle, avgjør kommunestyret forma for garantien og hvor stor den skal være.

§ 6. Kommunestyret tilsetter forretningsføreren og fastsetter lønna og de andre tilsettingsvilkåra. Det kan la formannskapet eller nemnda vedta instruks for ham. I tilsettingsvilkåra og instruksen for lønte funksjonærer skal det tas inn atterhald om at både vilkår og instruks når som helst skal kunne endres såfremt departementet krever det.

Har kommunestyret ikke vedtatt anna, skal det også avgjøre saker om tilsetting av andre lønte funksjonærer.

Er ikke anna vedtatt, skal lønte stillinger kunne sies opp av begge parter med 1 måneds varsel.

§ 7. Forretningsføreren for forsyningsnemnda skal også være forretningsfører for sarnemndene med mindre noe anna er vedtatt med samtykke av fylkesforsyningsnemnda. Er arbeidstilhøva slike at sarnemndene trenger leidde folk, skal disse tilsettes etter reglene i § 6 og høre under forretningsføreren.

§ 8. Forsyningsnemndene og sarnemndene holder møte etter innkalling fra nemndformannen og minst 1 gang hvert fjerdingår. Formannskapet, fylkesforsyningsnemnda, fylkesmannen eller departementet kan når som helst kreve møte holdt.

Nemndene skal føre møtebok, autorisert av politiet. Alle møtende medlemmer skal skrive under møteboka. Formannen

har ansvaret for boka. Den som kan kreve møte holdt, har 29 aug. rett til å få se møteboka, eller å få utskrifter uten betaling.

Nemndene fatter sine vedtak med simpelt flertall. Er stemmetallet likt avgjør formannen saka. Nemndene er vedtaksføre når over halvparten av medlemmene møter, enten sjølve eller ved varamenn.

§ 9. Formannen i forsyningsnemnda skal føre tilsyn med forretningsførerens virke og se etter at han handler i samsvar med instruksen sin og vedtaka i nemnda.

Formannen kan, når han finner det nødvendig, suspendere forretningsføreren og tilsette ny midlertidig forretningsfører til saka er lagt fram for og avgjort av kommunestyret. Melding om suspensjonen skal formannen straks sende til formannskapet og fylkesforsyningsnemnda.

Formannen skal føre lignende tilsyn med særnemndene.

§ 10. Er forsyningsnemnd ikke valt til den tida som departementet har fastsatt, vil dette kunne oppnevne nemnd og tilsette forretningsfører og med bindende virkning for kommunen fastsette den godtgjersla de skal ha og tilsettingsvilkåra ellers for forretningsføreren.

Finner departementet at en nemnd ikke er forsvarlig sammensatt eller ikke utfører sitt arbeid tilfredsstillende, vil departementet kunne nevne opp ny forsyningsnemnd eller et eller flere medlemmer istedenfor eller ved sia av de som før er valt. Det samme gjelder for særnemnder. Departementet kan også suspendere eller avskjedige forretningsfører og tilsette ny sånn.

Når vedtak blir anka inn for departementet etter § 2, niende leden, og ved oppnevning av medlemmer og tilsetting av forretningsfører etter andre leden i denne paragrafen, fastsetter departementet godtgjersla for medlemmene og lønna for forretningsføreren.

Kap. II.

Om forsyningsnemndenes arbeid.

§ 11. Forsyningsnemndene skal skaffe seg best mulig greie på alt som kan ha interesse for forsyninga med matvarer, brensel, forstoffer og andre nødvendige varer. De skal hjelpe styremaktene med å gjennomføre og håndheve de tiltak som blir satt i verk til sikring og ordning av landets forsyning med matvarer og varer av andre slag. Like ens skal nemndene sørge for gjennomføringa av og kontrollen med de regler som blir gitt om rasjonering av slike varer.

De skal skaffe til veie de oppgaver og opplysninger som blir krevd av departement, fylkesmann eller fylkesforsynings-

29 aug. nemnd og skal til hver tid rette seg etter de pålegg som noen av disse måtte gi.

De skal sørge for at vedtak om salg av varer etter offentlig tiltak og alle meldinger av almen interesse fra departement, fylkesmann eller fylkesforsyningsnemnd straks blir kunngjort på en slik måte at de snarest mulig blir kjent for dem de gjelder.

§ 12. Forsyningsnemndene skal sørge for tilgangen av viktige varer, særlig matvarer, førstoffer og brensel og for at det blir lagt opp rimelige reserver av slike varer når det er høve til det. De skal også i høvelig tid sørge for å skaffe og fordele kunstgjødsel, settepoteter og såvarer, så fremt dette ikke er pålagt andre.

Nemndene skal føre nøye tilsyn med at varer blir omsatt og brukt i samsvar med de bestemmelser som blir fastsatt for hver enkelt vare, herunder skal de særlig føre tilsyn med forsyning og fordeling av varer som selges med statstilskott eller som er undergitt rasjonering.

Hvis forsyning eller fordeling av viktige varer ikke betryggende kan sikres gjennom de ordinære omsetningsledd, påligger det forsyningsnemnda i fornøden utstrekning å overta dette.

For vareomsetninga må den ikke regne seg anna godtgjersle enn den som er fastsett av departementet eller den det gir fullmakt, jfr. § 15.

§ 13. Forsyningsnemndene skal føre nøyaktig regnskap. Så langt råd er skal denne føres slik at en kan se hva som gjelder vareomsetninga og hva som gjelder det andre arbeid som nemnda har. Ellers skal regnskapen være ført i samsvar med de regler som departementet til hver tid har fastsatt.

De midler som nemndene rår over, skal holdes i eia kasse og kan ikke nyttes hverken som lån eller på anna vis til andre foremål enn gjennomføring av det arbeid som nemnda har.

Regnskapen skal revideres og godkjennes på samme vis som kommunale regnskaper.

Sammen med den meldinga som er nevnt i § 14 skal nemnda gjennom formannskapet sende utskrift eller sammen- drag av regnskapen for siste fjerdingår til fylkesforsyningsnemnda.

Ordføreren i kommunen, kommunerevisjonen og den som departementet eller fylkesforsyningsnemnda gir fullmakt til det kan når som helst kreve å få se bøker og papirer og telle opp kassa og verdipapirer.

Særnemndenes regnskaper blir å se som underregnskaper til nemndregnskapene og tilsvarende regler gjelder for disse.

§ 14. Ved utgangen av hvert fjerdingår skal forsyningsnemnda gjennom formannskapet sende melding om sitt og særnemndenes arbeid til fylkesforsyningsnemnda. 29 aug.

Såfremt departementet ikke har gjort det, kan fylkesforsyningsnemnda gi nærmere regler for den forma som meldinga skal ha og til hvilken tid den skal være gitt.

Kap. III.

Om finansieringen m. v.

§ 15. Forsyningsnemndenes utgifter ved vareomsetninga bæres av denne. Ved fastsettinga av utsalgspriser må de følge de prisføresegnene som gjelder til hver tid, jfr. § 12.

Mulig underskott på vareomsetninga og andre utgifter som nemnda har skal dekkes av kommunen. Denne er i alle høve ansvarlig for dens forpliktelser.

§ 16. Såfremt en forsyningsnemnd i samsvar med § 12 skal ordne med større kjøp eller lagring av varer og den ikke rår over nok penger til dette, må kommunen sørge for de nødvendige forskott til det.

§ 17. Brott på disse føresegnene blir straffa med bøter, såfremt åtferda ikke fører med seg strengere straff etter den alminnelige straffelova.

§ 18. Disse føresegnene trer i kraft straks.

Utgiver: Byråsjef C. Lampe.

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Oslo.